

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
นางสาวภาวิกา กลับประสิทธิ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

พฤษภาคม 2547

ลิขสิทธิ์นี้เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

363.372

ธ ๒๖๘ ๐๗

๖.๖

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

นางสาวภวิกา กลับประสิทธิ์

๖๐ ก.ย. ๒๕๔๗

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
พฤษภาคม ๒๕๔๗

๒ ๒๕๐๐๕๖

ภวิกา กลับประสิทธิ์. (2547). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์.

กต.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : อาจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำแนกได้ดังนี้ คือ ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ อายุ ชั้นปีที่กำลังศึกษา รายได้นักศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต และที่พักอาศัย ตัวแปรด้านครอบครัว ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัย ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัย สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง จำนวน 313 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่แบบสอบถาม ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาปรากฏ ดังนี้

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 7 ตัวแปร ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (X_5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_6) ความภาคภูมิใจในตนเอง (X_7) ที่พักอาศัย (X_9) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว (X_{10}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ (X_{12}) และสัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษา กับเพื่อน (X_{13})

2. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร มี 2 ตัวแปร ได้แก่ นักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 (X_4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และตัวแปรสุขภาพจิต (X_8) มีความสัมพันธ์ทางลบกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร มี 4 ตัวแปร ได้แก่ อายุ (X_1) รายได้นักศึกษา (X_2) นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 (X_3) และลักษณะทางกายภาพ ในวิทยาลัย (X_{11})

4. ตัวแปรที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มี 5 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว (X_{10}) ความภาคภูมิใจในตนเอง (X_7) ลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัย (X_{11}) สุขภาพจิต (X_8) และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน (X_{13}) ตามลำดับ โดยสามารถพยากรณ์ ทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตัวแปรทั้ง 5 ตัวนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 76.90

5. สมการพยากรณ์ทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนี้

5.1 สมการพยากรณ์ทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = 1.195 + .513 X_{10} + .256 X_7 - 6.75 X_{11} - 3.57 X_8 - .052 X_{13}$$

5.2 สมการพยากรณ์ทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง ในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z = .816 X_{10} + .306 X_7 - .110 X_{11} - .094 X_8 - .076 X_{13}$$

VARIABLES RELATED TO LIFE SKILLS OF VOCATIONAL STUDENTS OF
DONMUANG TECHNICAL COLLEGE IN KHET DONMUANG, BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
MISS PAWIK A KLUBPRASIT

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University
May 2004

Pawika Klubprasit. (2004). *Variables Related to Life Skills of Vocational Students of Donmuang Technical College in Khet Donmuang, Bangkok*. Master Project, M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Dr.Passana Chularut.

The purpose of this research was to determine variables related to life skills of vocational students of Donmuang Technical College in Khet Donmuang, Bangkok. There were 3 dimensions variables to be investigated in this research. First of them were personal variables ; age, education level, salary, success of study, self esteem, mental health, accommodation . The second were family variables ; interpersonal relationship between students and their member of family. The third of them were college environment ; college atmosphere, interpersonal relationship between students and teachers and interpersonal relationship between students and friends.

The samples of 313 students were drawn from Donmuang Technical College by stratified random sampling. The instrument was the questionnaire of variables related to life skills of vocational students. The data was analysed by The Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results were as follows :

1. There were significantly positive correlation among 7 variables ; the third vocational students (X_5), success of study (X_6), self esteem (X_7), accommodation (X_9), interpersonal relationship between students and their member of family (X_{10}), interpersonal relationship between students and teachers (X_{12}), interpersonal relationship between students and friends (X_{13}) with life skills of vocational students at .01 level.

2. There were significantly negative correlation among 2 variables ; the second vocational students (X_4) with life skills of vocational students at .05 level and mental health (X_8), with life skills of vocational students at .01 level.

3. There were no significantly correlation among 4 variables ; age (X_1), salary (X_2), the first vocational students (X_3), college atmosphere (X_{11}), with life skills of vocational students.

4. There were 5 variables that significantly affected to life skills of vocational students ranking from the most to the least affectors were interpersonal relationship between students and their member of family (X_{10}), self esteem (X_7), college atmosphere (X_{11}), mental health (X_8), interpersonal relationship between students and friends (X_{13}). These variables could predicted life skills of vocational students about of 76.90.

5. The predicted significantly equation of life skills of vocational students were as follows :

5.1 In term of raw scores were :

$$\hat{Y} = 1.195 + .513 X_{10} + .256 X_7 - 6.75 X_{11} - 3.57 X_8 - .052 X_{13}$$

5.2 In term of standard scores were :

$$Z = .816 X_{10} + .306 X_7 - .110 X_{11} - .094 X_8 - .076 X_{13}$$

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบได้
พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(อาจารย์ ดร. พาสนา จุลรัตน์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(รองศาสตราจารย์ เวธนี กรีทอง)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(อาจารย์ ดร. พาสนา จุลรัตน์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เวธนี กรีทอง)

..... กรรมการ
(อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร ฉัตรศุภกุล)
วันที่ ๒๘ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

ประกาศขอบคุณการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งของอาจารย์ดร. พาสณา จุฬรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์เวณนี้ กรีทอง และ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติมเพื่อสอบปากเปล่าสารนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ให้แนวคิดและข้อเสนอแนะ ตลอดจนช่วยตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อความสมบูรณ์ถูกต้องของสารนิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์เวณนี้ กรีทอง อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง อาจารย์ และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมืองทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ ปริญญาโทสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาภาคพิเศษ วันจันทร์ – วันพฤหัสบดี รุ่น 1 ทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณอาจารย์อนุชิต กลับประสิทธิ์ ที่ให้คำปรึกษาและข้อแนะนำเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยและการเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นผลให้เครื่องมือวิจัยมีความสมบูรณ์และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย

คุณค่าทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบให้คุณพ่อ คุณแม่ และผู้บังคับบัญชา ที่ให้การสนับสนุนและส่งเสริมโอกาสทางการศึกษามาโดยตลอด ขอขอบคุณญาติพี่น้องทุกท่าน ที่เป็นกำลังใจและช่วยเหลือการทำสารนิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และขอขอบคุณคุณเหมือง ชื่นมณูชัย และเพื่อนๆ ทุกคน ที่เป็นกำลังใจให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ ตลอดจนมาจนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ภาวิกา กลับประสิทธิ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1. บทนำ	
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	4
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	7
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	8
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต.....	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต.....	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต.....	18
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	20
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	24
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง.....	27
3. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	33
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	34
วิธีการสร้างเครื่องมือ.....	34
การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	47
การรวบรวมข้อมูล.....	48
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
5. สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	
บทย่อ.....	59
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	59
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	59
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	60
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	60
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
สรุปผลการศึกษา.....	62
อภิปรายผล.....	63
ข้อเสนอแนะ.....	72
บรรณานุกรม.....	74
ภาคผนวก.....	79
ภาคผนวก ก หนังสือขอความร่วมมือ.....	80
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม.....	84
ภาคผนวก ข คุณภาพเครื่องมือแบบสอบถาม.....	107
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	115

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1.	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชั้นปี.....	34
2.	แสดงจำนวนและร้อยละของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง จำแนกตามชั้นปี.....	52
3.	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร.....	53
4.	แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง.....	55
5.	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวพยากรณ์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับ ทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง.....	56
6.	แสดงตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ทักษะชีวิต ของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง โดยใช้การวิเคราะห์ แบบถดถอยพหุคูณ.....	57

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1. องค์ประกอบของทักษะชีวิตในประเทศไทย.....	11

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันสังคมไทยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกๆด้าน ทั้งนี้เนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม รวมถึงมีการปรับเปลี่ยนเข้าสู่ระดับภูมิภาคจนถึงระดับโลก ซึ่งจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมไทย ทำให้ต้องเผชิญกับแรงกดดันและสภาวะแวดล้อมต่างๆ ที่อยู่รอบตัว จึงทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ขึ้น ซึ่งบางปัญหาก็มีความยุ่งยากซับซ้อน ยากที่จะแก้ไขได้โดยง่าย อาทิ ปัญหาทางด้านทรัพยากรสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย ปัญหาทางด้านคุณภาพชีวิตของประชากร ปัญหาความไม่มั่นคงทางการเมือง ปัญหาการว่างงาน เป็นต้น จากภาวะการณต่างๆ เหล่านี้ ทำให้วิถีคิดและโลกทัศน์ของคนเปลี่ยนแปลงไป ทั้งในด้านการศึกษา การทำงาน ครอบครัว ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ทางสังคม รวมถึงเกิดการแข่งขันสู่โลกวัตถุนิยมมากขึ้น (พรทิพย์ เย็นจะบก. 2544 : 1-3) อย่างไรก็ตาม ปัญหาดังกล่าวสามารถแก้ไขได้ด้วยการเสริมสร้างและพัฒนาทางด้านทักษะชีวิต ซึ่งเป็นความสามารถทางสังคม ความคิดวิเคราะห์ ความพยายามเพิ่มพูนปฏิสัมพันธ์ของตนกับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมให้ประสบความสำเร็จ เพื่อสามารถแก้ไขปัญหาในสถานการณ์วิกฤติที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาได้อย่างเหมาะสม (องค์การอนามัยโลก WHO. 1994 :1-4)

การพัฒนาทางด้านทักษะชีวิตเป็นความสามารถหรือศักยภาพทางสมองอย่างหนึ่งของบุคคล ซึ่งมีคุณค่าต่อบุคคลและสังคมอย่างยิ่ง บุคคลที่มีทักษะชีวิตที่ดีจะสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อตัดสินใจเลือกทางแก้ปัญหา ทั้งทางด้านพฤติกรรมและสังคมที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (ยงยุทธ วงศ์ภิรมสาคณต์. 2538 : 1 –2) นอกจากนี้บุคคลที่มีความสามารถทางด้านทักษะชีวิตจะสามารถเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยเจตคติและทักษะในด้านต่างๆ อาทิ ทักษะในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ทักษะในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทักษะในการประมาณตนและควบคุมสถานการณ์ ทักษะในการสื่อสารต่อรอง ปฏิเสธและโน้มน้าวจิตใจ และทักษะในการปรับตัว เป็นต้น (ประเสริฐ ดันสกุล และคณะ. 2538 : 13)

ทักษะชีวิตเป็นสิ่งที่มีความค่า เป็นแบบหนึ่งของการแก้ปัญหาและเป็นคุณลักษณะที่ควรได้รับการส่งเสริมให้พัฒนาขึ้นในบุคคล จึงมีความจำเป็นที่ระบบการศึกษาจะต้องพัฒนาทักษะชีวิตให้กับเยาวชน เพื่อที่จะไปเผชิญปัญหาารอบตัว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องชีวิตครอบครัว สุขภาพ สิ่งแวดล้อม จริยธรรม เพศ สารเสพติด บทบาทชายหญิง ปัญหาสังคม เป็นต้น รวมถึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างครอบครัวในอนาคตของเยาวชน (ยงยุทธ วงศ์ภิรมสาคณต์ 2538 : 6) ดังนั้น ประเทศไทยจึงได้กำหนดความมุ่งหมายในการพัฒนาทักษะชีวิต โดยได้สนับสนุนให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการคิดและทำกิจกรรมต่างๆ ที่ทำให้เยาวชนพัฒนาทักษะชีวิต ซึ่งถือเป็นเป้าหมายสำคัญที่นักการศึกษาทุกคนต้องให้ความสนใจ ส่งเสริม และสนับสนุน (สุชา จันทรเอม. 2538 : 20)

การพัฒนาส่งเสริมและสนับสนุนบุคคลให้มีคุณภาพหรือมีทักษะชีวิตที่ดีได้นั้น จะต้องอาศัยกระบวนการทางการศึกษาที่ต่อเนื่อง โดยเริ่มตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ซึ่งจัดเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือเรียกว่าเป็นการศึกษาภาคบังคับ สำหรับผู้ที่ผ่านกระบวนการนี้จะมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาที่สมบูรณ์ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของการศึกษาภาคบังคับ ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ทนต่อการเปลี่ยนแปลง มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต (กรมวิชาการ. 2533 : 22) นอกจากการศึกษาภาคบังคับแล้ว การศึกษาระดับอุดมศึกษาจัดเป็นการศึกษาในระดับสูงและมีความสำคัญในระบบการศึกษา เพราะการศึกษาระดับอุดมศึกษามุ่งพัฒนาความเจริญงอกงามทางสติปัญญาและความคิดเพื่อความก้าวหน้า เพื่อพัฒนาประเทศและมุ่งพัฒนาคนให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ความเข้าใจทางด้านทักษะชีวิตมากขึ้น (ภาวนา ใจประสาธ. 2534 : 1) ดังนั้น การศึกษาระดับอุดมศึกษาจึงมีหน้าที่รับผิดชอบและพัฒนาบุคคลในระดับนี้ ด้วยความตั้งใจและระมัดระวัง สร้างบุคลิกภาพพัฒนานิสัย ปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมของนักศึกษาให้พร้อมที่จะเป็นคนที่สมบูรณ์ สามารถอยู่และทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือการสร้างคนให้มีทักษะชีวิตที่ดี

โดยทั่วไป ในระดับอุดมศึกษานักศึกษามีอายุระหว่าง 17 – 22 ปี เป็นผู้ที่กำลังอยู่ในวัยหนุ่มสาว มีการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพในหลายๆ ด้าน จนกล่าวได้ว่าเป็นเป็นช่วงชีวิตที่มีการพัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่ (ปริชา วิหคโต. 2532 : 10) สอดคล้องกับ (สุชา จันทน์เอม. 2538 : 36) ที่กล่าวว่าลักษณะที่สำคัญของวัยหนุ่มสาว คือ มีความอยากรู้อยากเห็น อยากทดลอง ซึ่งจากลักษณะดังกล่าวของคนวัยหนุ่มสาวทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา อาทิ ปัญหาการทะเลาะวิวาท ปัญหาการเรียน และปัญหาสุขภาพ ซึ่งจะเป็นปัญหากับสังคมที่ต้องได้รับการแก้ไขต่อไป จากปัญหาต่างๆ นี้ ทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาทักษะชีวิต เนื่องจากทักษะชีวิตเป็นแกนสำคัญในการป้องกันพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชน และโน้มน้าวให้มีการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจ ซึ่งมีประโยชน์อย่างยิ่งในเชิงยับยั้งพฤติกรรมเสี่ยง และพฤติกรรมเบี่ยงเบนทั้งหลาย ที่เกิดจากความคิดริเริ่มที่ไม่สร้างสรรค์ ของผู้ที่กำลังอยู่ในวัยหนุ่มสาว

ผู้วิจัยจึงได้ทำการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ สอบถามนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง จำนวน 90 คน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – มีนาคม ปีการศึกษา 2545

คำถามข้อที่ 1 นักศึกษาคิดว่าตนเองมีปัญหาในด้านทักษะชีวิตหรือไม่ (ถ้ามี) จัดเป็นปัญหาลักษณะใด (ปัญหาการปรับตัว ปัญหาการเรียน ปัญหาเศรษฐกิจ ฯลฯ) คำตอบที่นักศึกษาตอบมากที่สุด คือ ปัญหาด้านการเรียน จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 78.8 ได้แก่ เกรดเฉลี่ยสะสมต่ำ ทำข้อสอบไม่ได้ ขาดเรียน ปัญหาด้านรายได้ จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 76.6 ได้แก่ รายได้ไม่พอกับค่าใช้จ่าย ปัญหาด้านครอบครัว จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 67.7 ได้แก่ ครอบครัวแตกแยก ครอบครัวไม่สนใจ ปัญหาการทะเลาะวิวาท จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 61.1 ได้แก่ เพื่อนชักชวนให้ทะเลาะวิวาท

คำถามข้อที่ 2 นักศึกษาคิดว่าปัญหาดังกล่าวในข้อที่ 1 เกิดจากสาเหตุใดบ้าง คำตอบที่นักศึกษาตอบมากที่สุด คือ ไม่ตั้งใจเรียน จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 87.7 ได้แก่ ไม่สนใจที่อาจารย์สอน ไม่ส่งการบ้าน ไม่อ่านหนังสือ ขาดเรียนบ่อยครั้ง ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 71.1 ครอบครัวไม่เข้าใจกัน จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 64.4 ได้แก่ มีการสื่อสารซึ่งกันและกันไม่ดี มีความสัมพันธ์ในครอบครัวน้อย คนในครอบครัวเอาแต่ใจตนเอง

จากการสำรวจปัญหาเบื้องต้นของนักศึกษาพบว่า นักศึกษาประสบปัญหาด้าน การเรียน ด้านรายได้ และด้านสัมพันธภาพกับครอบครัว โดยปัญหาต่างๆ เหล่านี้ เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตทั้งสิ้น ดังที่ กาลไรต์น เย็นสุจิต (2540 : 65 - 74) กล่าวว่า ทักษะชีวิตมีความสำคัญกับการดำเนินชีวิต ซึ่งบุคคลที่มีทักษะชีวิตที่ดี จะมีคุณลักษณะที่ช่วยให้บุคคลเผชิญปัญหาและสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างดีมีประสิทธิภาพ โดยใช้ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล ความคิดสร้างสรรค์และการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา กล้าที่จะเผชิญปัญหา มีความสนใจและเอาใจใส่ในการศึกษาหาความรู้จากแหล่งต่างๆเพิ่มเติมอยู่เสมอและสามารถนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาตน ส่วนบุคคลที่มีทักษะชีวิตไม่ดี จะทำให้บุคคลขาดความสามารถในการปรับตัว มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและไม่สามารถจัดการกับปัญหา ความต้องการและสิ่งท้าทายที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้ (WHO. 1994 : 2)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัยกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสิ่งแวดล้อม ในวิทยาลัย ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางนโยบาย สำหรับครู อาจารย์ และผู้บริหาร ในการพัฒนาและส่งเสริมทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ช่างอุตสาหกรรม ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 จำนวน 1,194 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ช่างอุตสาหกรรม ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 จำนวน 313 คน ที่มีระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Yamane. 1996 : 583) ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากร โดยมีชั้นปีเป็นชั้น (Strata)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

3.1 ตัวแปรอิสระ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

3.1.1 ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่

- 3.1.1.1 อายุ
- 3.1.1.2 ชั้นปีที่กำลังศึกษา
- 3.1.1.3 รายได้นักศึกษา
- 3.1.1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 3.1.1.5 ความภาคภูมิใจในตนเอง
- 3.1.1.6 สุขภาพจิต
- 3.1.1.7 ที่พักอาศัย

3.1.2 ตัวแปรด้านครอบครัว ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว

3.1.3 ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัย ได้แก่

- 3.1.3.1 ลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัย
- 3.1.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์
- 3.1.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะชีวิต

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หมายถึง ความสามารถของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในการคิดวิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตได้อย่างถูกต้อง โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1.1 ด้านพุทธิพิสัย ได้แก่ การที่นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สามารถคิดวิเคราะห์วิจารณ์ สามารถแยกแยะข้อมูลข่าวสารและสถานการณ์ต่างๆ รอบตัว

1.2 ด้านจิตพิสัย ได้แก่ การที่นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีความภาคภูมิใจในตนเอง เข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่นและมีทักษะในการจัดการกับอารมณ์

1.3 ด้านทักษะพิสัย ได้แก่ การที่นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีความสามารถด้านการสื่อสาร ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

2. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต หมายถึง ตัวแปรที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักศึกษา โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ตัวแปรด้านส่วนตัว ตัวแปรด้านครอบครัว และตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ตัวแปรด้านส่วนตัว

2.1.1 อายุ จำนวนเวลานับเป็นปีเริ่มตั้งแต่ปีพ.ศ. ที่เกิด จนถึงปัจจุบันของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

2.1.2 ชั้นปีที่กำลังศึกษา หมายถึง ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3

2.1.3 รายได้นักศึกษา หมายถึง จำนวนเงินที่นักศึกษาได้รับจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครองเพื่อค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน

2.1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่เป็นระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ของทุกวิชานับตั้งแต่เริ่มเรียนในภาคเรียนที่ 1 จนถึงปีการศึกษา 2545

2.1.5 ความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อตนเอง โดยการประเมินตนเองและความเชื่อของนักศึกษาที่มีต่อความสามารถของตนเอง การยอมรับตนเอง ความมีคุณค่า และการได้รับการยอมรับจากสังคม

2.1.6 สุขภาพจิต หมายถึง สภาพความสมบูรณ์ในด้านจิตใจของนักศึกษาที่มีต่อตนเอง ผู้อื่นและสภาพแวดล้อม โดยสามารถปรับตัวและจิตใจให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสังคมได้อย่างเหมาะสม มีความมั่นคงทางจิตใจ จิตใจปกติ อารมณ์มั่นคง โดยวัดจาก เป็นแบบคัดกรองสุขภาพจิต ไทย จี เอช คิว 60 (Thai GHQ 60 – Thai General Health Questionnaire 60) ของ เดวิด โกลเบอร์ก และ พอล วิลเลียมส์ (David Goldberg and Paul Williams, 1988) แปลเป็นไทยโดย นายแพทย์ธนา นิลชัยโกวิทย์ และคณะ (2539) ประกอบด้วยคำถาม 60 ข้อ

2.1.7 ที่พักอาศัย หมายถึง ความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อสภาพการณ์ต่างๆ ในที่พักอาศัย ได้แก่ ความสะดวกสบายภายในบ้าน ที่ตั้งเหมาะสม สภาพแวดล้อมดี มีอากาศถ่ายเทสะดวก มีความปลอดภัย พื้นที่สำหรับทำกิจกรรมต่างๆมีขนาดที่พอเหมาะ มีความสะอาด

เป็นระเบียบและการเดินทางสะดวกสบาย

2.2 ตัวแปรด้านครอบครัว ได้แก่

2.2.1 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว หมายถึง การปฏิบัติของนักศึกษาที่มีต่อสมาชิกในครอบครัว และการปฏิบัติของสมาชิกในครอบครัวที่มีต่อนักศึกษา เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังนี้

2.2.1.1 การปฏิบัติของนักศึกษาที่มีต่อสมาชิกในครอบครัว ได้แก่ การเคารพ เชื่อฟัง การปฏิบัติตามคำสั่งทั้งในด้านการเรียนและด้านส่วนตัว การช่วยเหลืองานภายในบ้าน

2.2.1.2 การปฏิบัติของสมาชิกในครอบครัวที่มีต่อนักศึกษา ได้แก่ การให้ความรัก ความเอาใจใส่ การอบรมสั่งสอน เป็นที่ปรึกษาทั้งในด้านการเรียนและด้านส่วนตัว

2.3 ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัย ได้แก่

2.3.1 ลักษณะทางกายภาพภายในวิทยาลัย หมายถึง ลักษณะต่างๆ ทางกายภาพในวิทยาลัยที่รับรู้ได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนี้

2.3.1.1 สถานที่เรียน ได้แก่ การถ่ายเทอากาศภายในห้องเรียน ขนาดของห้องเรียนกับปริมาณนักศึกษา ความมีระเบียบเรียบร้อยภายในห้องเรียน บริเวณของห้องเรียนปราศจากสิ่งรบกวน เช่น กลิ่นและเสียง

2.3.1.2 สื่ออุปกรณ์ ได้แก่ อุปกรณ์การเรียนการสอนเหมาะสมกับปริมาณนักศึกษา มีคุณภาพ ทันสมัย

2.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ หมายถึง การปฏิบัติที่นักศึกษาปฏิบัติต่ออาจารย์ และการปฏิบัติที่อาจารย์ปฏิบัติต่อนักศึกษา ทั้งในและนอกห้องเรียน

2.3.2.1 การปฏิบัติตนของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ ความเคารพเชื่อฟัง ความสนใจในสิ่งที่อาจารย์สอน แสดงความเห็นในด้านการเรียน มีความไว้วางใจที่สามารถปรึกษาครูในด้านการเรียนและเรื่องส่วนตัว

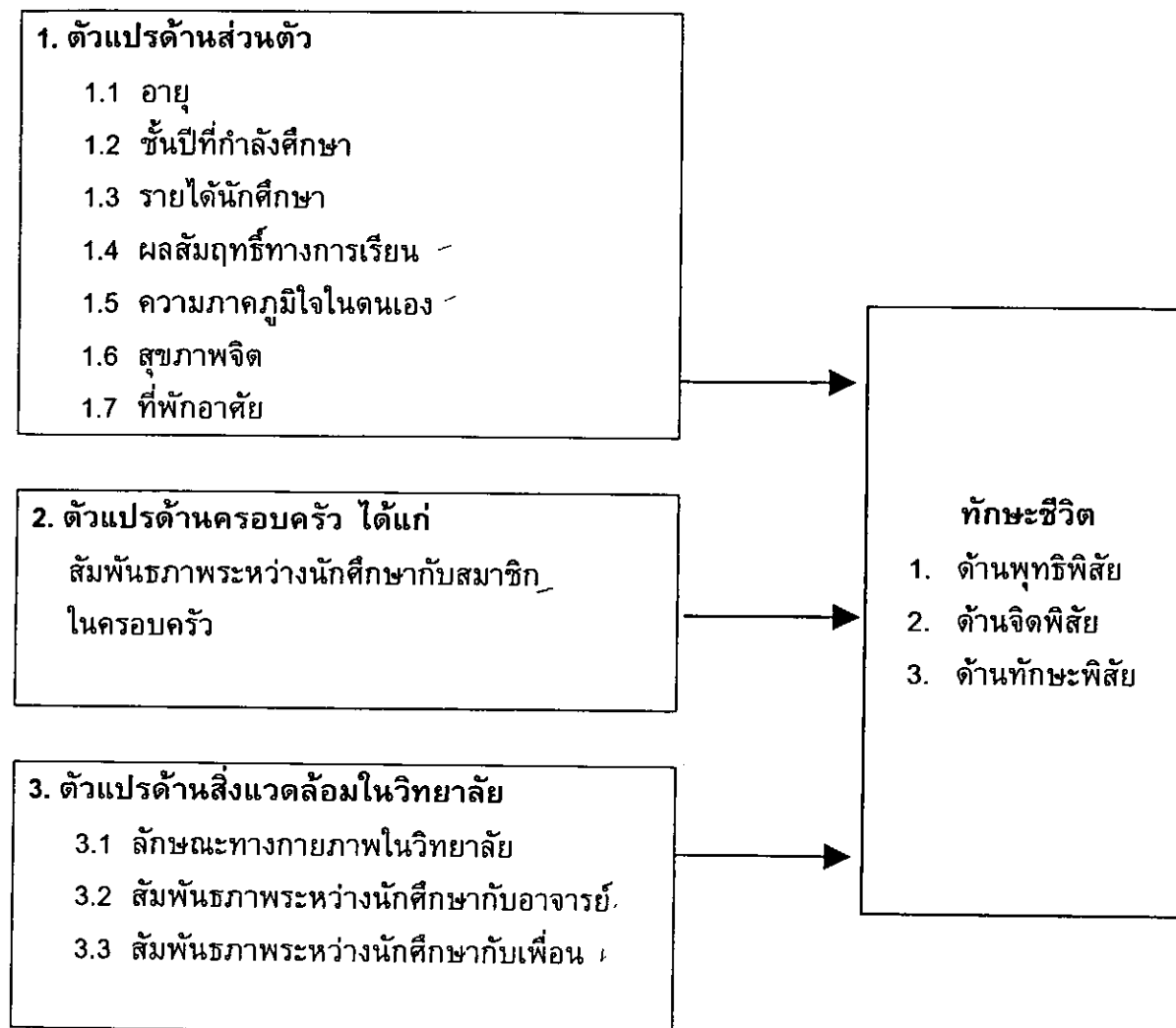
2.3.2.2 การปฏิบัติตนของอาจารย์ที่มีต่อนักศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ การให้ความรัก ความสนใจ ทำให้นักศึกษาเกิดความรู้สึกเป็นกันเอง ความเอาใจใส่ต่อนักศึกษา การเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ให้คำปรึกษาและชี้แนะแก่นักเรียนทั้งด้านการเรียนและด้านส่วนตัว

2.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน หมายถึง การปฏิบัติตนระหว่างนักศึกษาและเพื่อนที่ปฏิบัติต่อกัน ทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้เกิดสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ได้แก่ การช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน ความไว้วางใจ และความห่วงใยซึ่งกันและกัน และการทำงานร่วมกันด้วยความเต็มใจและความรักสามัคคี

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัย มีความสัมพันธ์กับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
2. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัย ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต

1.1.1 ความหมายที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต

ความหมายและขอบข่ายของทักษะชีวิต สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

องค์การอนามัยโลก (WHO. 1994 : 1 – 4) ได้ให้ความหมายของ ทักษะชีวิต ว่าหมายถึง ความสามารถทางสังคม ความคิดวิเคราะห์ ความพยายามเพิ่มพูนปฏิสัมพันธ์ของตนกับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมให้ประสบความสำเร็จ เพื่อสามารถแก้ปัญหาในสถานการณ์วิกฤติที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ตลอดจนเป็นความสามารถที่จะส่งเสริมสุขภาพของบุคคลและชุมชนด้วย และได้แบ่งองค์ประกอบของทักษะชีวิตไว้ 10 องค์ประกอบ จัดเป็น 5 คู่ ซึ่งสามารถจัดแบ่งตามพฤติกรรมการเรียนรู้ ได้ 3 ด้าน ดังนี้

ด้านพุทธิพิสัย ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ และความคิดวิเคราะห์วิจารณ์

ด้านจิตพิสัย ได้แก่ ความตระหนักรู้ในตน และความเข้าใจผู้อื่น

ด้านทักษะพิสัย มี 3 คู่ ได้แก่ การสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร

การตัดสินใจและการแก้ปัญหา

การจัดการด้านอารมณ์และความเครียด

บลูม (สรวงศ์ โค้วตระกูล. 2544 : 272 – 278 ; อ้างอิงจาก Bloom, et al. 1956) ให้ความหมายของทักษะชีวิตว่า ทักษะชีวิต หมายถึง ความรู้ ความคิดที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และการใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจ

กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงกลาโหมและสมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย (2539 : 1 – 3)ได้ให้ความหมายของทักษะชีวิตว่า ทักษะชีวิต (Life Skill)

หมายถึง ความสามารถอันประกอบด้วยความรู้ เจตคติและทักษะ ในอันที่จะจัดการกับปัญหาอุปสรรค ในสภาพสังคมปัจจุบัน เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสิ่งแวดล้อม ชีวติครอบครัว สารเสพติด จริยธรรม สุขภาพ ปัญหาสังคม เป็นต้น

วริญญา อรรถยุดิ (2543 : 13) ได้ให้ความหมายของทักษะชีวิตไว้ว่า เป็นความสามารถของบุคคลที่เกิดจากการฝึกอบรม จนสามารถปรับตัวและเลือกทางดำเนินชีวิตที่เหมาะสมในการเผชิญปัญหาต่างๆที่อยู่รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเสริฐ ดันสกุลและคณะ (2538 : 5) ให้ความหมายของทักษะชีวิต ไว้หลายความหมาย ดังนี้

ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถและความชำนาญ ในการประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อตัดสินใจเลือกทางแก้ปัญหา ทางพฤติกรรมและสังคมที่เกิดขึ้นในชีวิตได้อย่างถูกต้อง

ทักษะชีวิต หมายถึง คุณลักษณะหรือความสามารถเชิงสังคมจิตวิทยา (Psychosocial Competence) เป็นทักษะภายในที่ช่วยให้เผชิญสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถพื้นฐานที่ทุกคนจำเป็นต้องใช้ในการเลือกดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องอาศัยการถ่ายทอดประสบการณ์โดยการฝึกฝน อบรม

ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์และคณะ (2538 : 1 – 20) ให้ความหมายของทักษะชีวิตว่า หมายถึงความสามารถของคนในการจัดการกับปัญหาอุปสรรค โดยอาศัยเจตคติและทักษะของบุคคล

จิตรา ทองเกิด (2540 : 82) ได้สรุปความหมายของทักษะชีวิตไว้ว่า เป็นความสามารถหรือสมรรถภาพที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล จากการฝึกฝนอบรมในเชิงความคิดและการกระทำจนเกิดความเคยชินที่จะนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้สามารถเผชิญและแก้ปัญหาได้อย่างฉลาด รวมทั้งสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

กำไลรัตน์ เย็นสุจิต (2540 : 67-75) ได้ให้ความหมายของทักษะชีวิตว่า เป็นลักษณะหรือความสามารถทางจิตสังคม ซึ่งเป็นทักษะภายในที่ช่วยให้สามารถเผชิญสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ ทักษะในการประมาณตนเองและควบคุมสถานการณ์ ทักษะในการสื่อสารต่อรอง ทักษะในการปรับตัว เป็นต้น

จากความหมายดังกล่าว โดยสรุป ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ความคิด ความรู้สึกและทักษะในด้านต่างๆ ที่เกิดจากการฝึกอบรม จนสามารถปรับตัวและเลือกทางดำเนินชีวิตที่เหมาะสมในการเผชิญปัญหาต่างๆ ที่อยู่รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความเข้มแข็งให้กับตนเองและสามารถพึ่งตนเองได้ในที่สุด

1.1.2 องค์ประกอบของทักษะชีวิต

ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์และคณะ. (2538 : 1 – 20) ได้ให้ความหมายของ ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถของคนในการจัดการกับปัญหารอบตัว โดยอาศัยเจตคติและทักษะของบุคคล และมีแนวคิดที่เกี่ยวกับ องค์ประกอบของทักษะชีวิต ว่าประกอบด้วยความรู้ เจตคติและทักษะ โดยมีเจตคติและทักษะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ และจากองค์ประกอบของทักษะชีวิตขององค์การอนามัยโลกนั้น ประเทศไทยได้นำมาพัฒนา ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพสังคม วัฒนธรรม และเพื่อให้สอดคล้องต่อการพัฒนาโปรแกรมการเรียนการสอน โดยมีวิธีการสอน 2 แบบ คือ การสอนเจตคติ และการสอนทักษะ แทนที่จะเป็นการสอนทักษะชีวิต 10 ชนิด ดังเช่นขององค์การอนามัยโลก ดังนั้นการสอนทักษะชีวิตตามแนวคิดนี้สรุปได้ดังนี้

เจตคติ	คุณค่าในตนเอง – ความรับผิดชอบต่อสังคม ความตระหนักในตน – ความเห็นใจผู้อื่น	กระบวนการสอนเจตคติ
องค์ประกอบรวม	ความคิดสร้างสรรค์ – ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์	
ทักษะ	การสื่อสาร – ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การตัดสินใจ – การแก้ไขปัญหา การจัดการกับอารมณ์ – การจัดการกับความเครียด	กระบวนการสอนทักษะ

ภาพประกอบ 1 องค์ประกอบของทักษะชีวิตในประเทศไทย

ที่มา : ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์และคณะ. 2538 : 6.

บลูม (สรวงศ์ โค้วตระกูล. 2544 : 272 – 278 ; อ้างอิงจาก Bloom, et al. 1956) แบ่งองค์ประกอบของทักษะชีวิตออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านพุทธิพิสัย ได้แก่ ความรู้ ความคิด และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
2. ด้านจิตพิสัย ได้แก่ ความรู้สึก อารมณ์ และทัศนคติซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม
3. ด้านทักษะพิสัย ได้แก่ ทักษะในการสื่อความหมาย ทักษะในการประสานงานและ

ความชำนาญ

องค์การอนามัยโลก. (1997 : 2) ได้สรุปทักษะชีวิตที่เป็นแกนหลัก (Core Set of life Skills) ไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. การตัดสินใจ (Decision – making)
2. การแก้ปัญหา (Problem Solving)

3. ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking)
4. ความคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking)
5. การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective Communication)
6. ทักษะการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal Relationship Skills)
7. การตระหนักรู้ในตน (Self-awareness)
8. ความเห็นใจผู้อื่น (Empathy)
9. การจัดการกับอารมณ์ (Coping with Emotion)
10. การจัดการกับความเครียด (Coping with Stress)

จากที่องค์การอนามัยโลกได้จัดองค์ประกอบของทักษะชีวิต 10 ประการ แล้วนั้น ทางกระทรวงสาธารณสุข.(2541 : 1) ได้มีการปรับเปลี่ยนโดยจัดความคิดสร้างสรรค์ ความคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ เป็นองค์ประกอบร่วม และเป็นพื้นฐานของทุกองค์ประกอบ จัดความตระหนักรู้ในตน และ ความเห็นใจผู้อื่น เป็นด้านจิตพิสัย โดยเพิ่มเจตคติอีก 1 คู่ คือ ความภาคภูมิใจในตนเอง และ ความรับผิดชอบต่อสังคม ส่วนที่เหลืออีก 3 คู่ เป็นด้านทักษะพิสัย ทั้งนี้ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพ สังคมและวัฒนธรรมไทยที่อยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านและสับสน ด้านเจตคติและค่านิยม เพื่อให้ง่ายต่อการ จัดการเรียนการสอน และพัฒนาวิธีการสอนของครู ซึ่งสามารถจัดแบ่งองค์ประกอบของทักษะชีวิต ตามพฤติกรรมการเรียนรู้ได้ 3 ด้าน รวมทั้งหมดเป็น 9 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านพุทธิพิสัย ได้แก่ ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ และความคิดสร้างสรรค์
2. ด้านจิตพิสัย ได้แก่ ความตระหนักรู้ในตน และความเห็นใจผู้อื่น
3. ด้านทักษะพิสัย ได้แก่ การสร้างสัมพันธภาพ และการสื่อสาร
การตัดสินใจ และแก้ไขปัญหา
การจัดการกับอารมณ์ และความเครียด

การแบ่งองค์ประกอบของทักษะชีวิตตามแนวคิดของกระทรวงสาธารณสุขที่ปรับปรุงจาก องค์การอนามัยโลก โดยแบ่งการเรียนรู้ได้ 3 ด้าน รวมทั้งหมด 9 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบของทักษะชีวิตด้านพุทธิพิสัย เป็นองค์ประกอบร่วม ได้แก่

1. ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ (Critical Thinking)

เบเยอร์ (Bayer. 1988 : 215 – 256) ให้ความหมายความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะข้อมูลข่าวสาร เป็นความจริงและสามารถพิสูจน์ได้

ดิวี่ (สรวงศ์ โค้วตระกูล. 2544 : 316 – 327 ; Dewey : 1910) ให้ความหมายว่า ความคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความคิดที่เริ่มต้นจากสถานการณ์ที่มีความซับซ้อน และจะสิ้นสุดลงโดยสถานการณ์นั้นจะชัดเจน

สกินเนอร์ (Skinner. 1961 : 201 – 205) ให้ความหมายว่า ความคิดวิเคราะห์ หมายถึง ประกอบด้วยการบวนการและความสามารถ ซึ่งจะช่วยในการแก้ไขปัญหา แสวงหาความรู้ วิเคราะห์ และประเมินผลไปในทิศทางที่ถูกต้อง

องค์การอนามัยโลก (WHO. 1997 : 2) ให้ความหมายว่า ความคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถที่จะวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร และสถานการณ์ที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรม อาทิ ค่านิยม ข่าวสารต่างๆ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป ความคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถที่จะวิเคราะห์แยกแยะข้อมูลข่าวสาร ประเมินปัญหาและสถานการณ์ต่างๆรอบตัว ตลอดจนสามารถได้บทสรุปที่เที่ยงตรงโดยคำนึงถึงเหตุผลและข้อเท็จจริง

2. ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking)

กิลฟอร์ด (อาร์ พันธ์มณี. 2543 : 3 – 11 ; Guilford. : 1950) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความคิดหลายทิศทาง หลายแง่หลายมุม คิดได้กว้างไกล ซึ่งลักษณะความคิดเช่นนี้จะนำไปสู่การคิดประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่ และการคิดค้นพบวิธีแก้ปัญหา

เกตเซลส์ และแจ็กสัน (อาร์ พันธ์มณี. 2543 : 3 – 11 ; Getzels and Jackson. : 1975) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นการคิดที่หาคำตอบหลายๆ คำตอบ ซึ่งลักษณะเช่นนี้มักจะเกิดกับบุคคลที่มีอิสระในการตอบสนอง

สเปียร์แมน (Spearman. 1963 : 124 –126) ได้ให้ความหมายว่า ความคิดสร้างสรรค์ คือความสามารถของมนุษย์ในการสร้างผลผลิตใหม่ๆ

กระทรวงสาธารณสุข และคณะ (2541 : 2) ให้ความหมายว่า ความคิดสร้างสรรค์หมายถึง ความสามารถในการคิดอย่างกว้างขวางโดยไม่ยึดติดอยู่ในกรอบ

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542 : 158) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทางสมองของมนุษย์ ที่สามารถคิดได้กว้างไกลหลายทิศทาง โดยการเชื่อมโยงและผสมผสานความคิด และจัดระเบียบความคิดออกมาในรูปที่แปลกใหม่ ไม่ซ้ำแบบเดิม

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น กล่าวโดยสรุป ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง กระบวนการทางสมองของบุคคลในการคิดแบบอนาณัย คือความคิดหลายทิศทาง หลายแง่ หลายมุม แปลกใหม่ มีคุณค่า การประดิษฐ์คิดค้นสิ่งต่างๆ มีอิสระทางความคิด โดยไม่ยึดติดอยู่ในกรอบ รวมทั้งสามารถค้นพบวิธีการแก้ปัญหาอันจะเป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม

องค์ประกอบของทักษะชีวิตด้านจิตพิสัย ประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 คู่ คือ

คู่ที่ 1 ได้แก่ ความตระหนักรู้ในตน และความเห็นใจผู้อื่น

คู่มือ 2 ได้แก่ ความภูมิใจในตนเอง และความรับผิดชอบต่อสังคม

1. ความตระหนักรู้ในตนเอง (Self Awareness)

องค์การอนามัยโลก (WHO. 1997 : 2-5) ให้ความหมายของการตระหนักรู้ในตนเองว่า หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจจุดดี จุดด้อยของตนเอง อะไรที่ตนเองพึงปรารถนาและไม่พึงปรารถนาและเข้าใจความแตกต่างจากบุคคลอื่น สามารถอยู่ภายใต้แรงกดดันต่างๆได้

โกลแมน (Goleman. 1995 : 43-44) กล่าวว่า ความตระหนักรู้ในตนเอง เป็นความรู้สึกที่บุคคลรู้ความเป็นไปได้ของตนเอง และความพร้อมในด้านต่างๆ ของตนเอง อาทิ รู้จุดเด่นและจุดด้อยของตนเอง มีความมั่นใจในตนเอง และสามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น กล่าวโดยสรุป การตระหนักรู้ในตนเอง หมายถึงความสามารถในการค้นหา และเข้าใจจุดดีจุดด้อยของตนเองและความแตกต่างจากบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องความสามารถ เพศ ระดับการศึกษา ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพ ฯลฯ

2. ความเห็นใจผู้อื่น (Emphaty)

โกลแมน (Goleman. 1995 : 43-44) กล่าวว่า ความเห็นใจผู้อื่น เป็นความรู้สึก ความห่วงใย และความสงสารบุคคลอื่น

กระทรวงสาธารณสุข และคณะ (2541 : 2) ให้ความหมายว่า ความเห็นใจผู้อื่น หมายถึงความสามารถในการเห็นใจและเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น กล่าวโดยสรุปความเห็นใจผู้อื่น หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึก และเห็นอกเห็นใจบุคคลที่แตกต่างจากเรา ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง เพศ วัย ระดับการศึกษา ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพ เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้เราเข้าใจและยอมรับความแตกต่างของบุคคลอื่น และจะส่งผลต่อความสัมพันธ์อันดีทางสังคม

3. ความภาคภูมิใจในตนเอง (Self Esteem)

มาสโลว์ (Maslow. 1954 : 411) กล่าวว่า บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง จะส่งผลต่อความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรู้สึกว่าคุณค่า ต้องการให้บุคคลอื่นยอมรับนับถือตนเอง มีความสามารถ และมีประโยชน์ต่อสังคม ถ้าความต้องการนี้ถูกขัดขวาง จะทำให้บุคคลรู้สึกว่ามีปมด้อยหรือและเสียความภาคภูมิใจในตนเอง

พาลีโต (ชมพูช สิริพรหมภักทร. 2539 : 16 ; Palito. 1977) กล่าวว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นการประเมินคุณค่าของตนเองตามที่คิด ประกอบด้วยความรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถ มีคุณค่า

ลอเรนซ์ (Lawrence. 1987 : 4) ได้ให้ความหมายของความภาคภูมิใจในตนเองว่าเป็นการประเมินตนเองของบุคคลจากการวิเคราะห์ตนเองในสิ่งที่เป็นอย่างจริง กับสิ่งที่บุคคลคาดหวัง

เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2527 : 14-15) กล่าวว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีค่า มีความสามารถและพร้อมที่จะนำสิ่งเหล่านี้มาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นได้ และเป็นความรู้สึกที่เกิดจากการมองเห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น กล่าวโดยสรุป ความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง การประเมินคุณค่าตนเอง ทศนคติเกี่ยวกับการยอมรับตนเองและรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า เช่น ความมีน้ำใจ รู้จักให้ รู้จักรับ ค้นพบ และภาคภูมิใจในความสามารถด้านต่าง ๆ ของตน เช่น ความสามารถด้านสังคม ดนตรี กีฬา ศิลปะ ฯลฯ โดยมีได้มุ่งสนใจอยู่แต่เรื่องรูปร่าง หน้าตา เสน่ห์ หรือความสามารถทางเพศ การเรียนเก่ง ฯลฯ เท่านั้น

4. ความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility)

ฟลิปโป (ระพีพร นิยมประยูร. 2537 : 30 ; อ้างอิงจาก Cattell. 1963 : 145) กล่าวว่า บุคคลที่มีความรับผิดชอบ หมายถึง บุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความบากบั่นพากเพียร และยึดมั่นในกฎเกณฑ์

กล่าวโดยสรุป ความรับผิดชอบ หมายถึง ความรู้สึกที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และมีส่วนรับผิดชอบต่อความเจริญหรือความเสื่อมของสังคม ความรับผิดชอบต่อสังคมมีส่วนสัมพันธ์ใกล้ชิดกับความภูมิใจในตนเอง เพราะหากคนเรามีความภูมิใจในตนเอง คนเหล่านี้ก็จะมีแรงจูงใจที่จะทำดีกับผู้อื่นและสังคม

องค์ประกอบของทักษะชีวิตด้านทักษะพิสัย ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 คู่ ดังนี้

คู่ที่ 1 ทักษะการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร

คู่ที่ 2 ทักษะการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา

คู่ที่ 3 ทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียด

คู่ที่ 1 ทักษะการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร (Interpersonal Relationship and Communication Skills)

ฟิไลร์ตัน ทองอุไร (2529 : 57) กล่าวว่า การสร้าง สัมพันธภาพ หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์กัน เพื่อให้เกิดกระบวนการระหว่างบุคคลขึ้น เพื่อให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน

องค์การอนามัยโลก (WHO. 1997 : 2) กล่าวว่า การสร้างสัมพันธภาพ หมายถึง ความสามารถที่ช่วยให้บุคคลมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อจิตใจและการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

กล่าวโดยสรุป การสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร หมายถึง เป็นความสามารถในการใช้คำพูด และภาษาท่าทาง เพื่อช่วยให้บุคคลมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตน

เองกับความสามารถในการรับรู้ความรู้สึกนึกคิดของอีกฝ่าย ไม่ว่าจะแสดงความต้องการ ความชื่นชม ความปฏิเสธ การขอความช่วยเหลือ การสร้างสัมพันธภาพ เป็นต้น

คู่ที่ 2 ทักษะการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา (Decision Making and Problem Solving Skill)

กระทรวงสาธารณสุขและคณะ (2541 : 3) ให้ความหมายว่า การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา ประเมินทางเลือก

สุรางค์ โค้วตระกูล (2544 : 323) กล่าวว่า การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ รับรู้ปัญหา และตั้งเป้าหมายในการแก้ปัญหา วางแผนและประเมินผล

กล่าวโดยสรุป การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา หมายถึง เป็นความสามารถในการรับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือก วิเคราะห์ข้อดี ข้อเสียของแต่ละทางเลือก ตัดสินใจเลือกทางแก้ปัญหา และลงมือแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

คู่ที่ 3 ทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียด (Coping with Emotion and Stress Skill)

องค์การอนามัยโลก (WHO. 1997 : 3) กล่าวว่า การจัดการกับอารมณ์ หมายถึง การเข้าใจภาวะอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น ซึ่งทำให้ตอบสนองต่อภาวะต่างๆ ทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม อาทิ อารมณ์โกรธ ดีใจ เสียใจ เป็นต้น ส่วนการจัดการกับความเครียด หมายถึง เป็นความสามารถในการรับรู้สาเหตุของความเครียด และรู้แนวทางควบคุมระดับความเครียด ส่งผลให้เกิดความรู้สึกผ่อนคลาย ไม่คิดมาก และช่วยลดปัญหาในด้านสุขภาพ

กล่าวโดยสรุป การจัดการกับอารมณ์และความเครียด เป็นความสามารถในการประเมินอารมณ์ รู้เท่าทันอารมณ์ว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคน เลือกใช้วิธีการจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม และเป็นความสามารถที่จะรู้สาเหตุพร้อมทั้งเบี่ยงเบนพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์

1.1.3 ทักษะชีวิตที่เป็นแกนสำคัญ (ประเสริฐ ดันสกุลและคณะ. 2538 : 13)

ทักษะชีวิตเป็นแกนสำคัญในการป้องกันพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชน จากการศึกษาโครงการวิจัยนำร่องเรื่อง Need Assessment Program and Documentation of Life Skill Training and Education Experiences in Thailand มีดังต่อไปนี้

1. ทักษะในการวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ ที่ช่วยให้ตระหนักในสถานการณ์ที่เป็นปัญหาและระบุได้ว่าปัญหาที่เกี่ยวข้องมีอะไรบ้าง

2. ทักษะในการประเมินศักยภาพของตนเอง ในสถานการณ์เฉพาะหน้า
3. ทักษะในการคิดหาทางเลือกและการวิเคราะห์จัดลำดับ
4. ทักษะในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลในการเลือกทางที่เหมาะสมที่สุดในสถานการณ์นั้นๆ
5. ทักษะในการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดความคิดและการตัดสินใจของตนเอง ให้คู่สื่อสารอีกฝ่ายหนึ่งได้รับทราบ
6. ทักษะในการปฏิเสธการเจรจาต่อรองเพื่อรักษาหัวใจ และผลประโยชน์อันชอบธรรมของตนเอง
7. ทักษะในการควบคุมอารมณ์ ความคิดเห็นและพฤติกรรม ภายใต้แรงกดดัน
8. ทักษะในการพัฒนาและปรับเปลี่ยนเจตคติของตนเองและผู้ที่เกี่ยวข้อง
9. ทักษะในการใช้เหตุผลโน้มน้าวใจผู้อื่นให้คล้อยตาม และสนับสนุนแนวความคิดและการกระทำที่ถูกต้อง

โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มทักษะที่ควรเน้นดังต่อไปนี้

1. กลุ่มทักษะเชิงวิเคราะห์หาเหตุผล (Reasoning Skill) ซึ่งประกอบด้วยทักษะในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) เป็นทักษะประธาน มีทักษะประกอบคือ ทักษะการคิดค้นหาทางเลือกอื่น (Creative Thinking) การชั่งน้ำหนักและการวิเคราะห์จัดลำดับทางเลือก เป็นต้น
2. กลุ่มทักษะการตัดสินใจเลือกในสิ่งที่ดีที่สุด (Decision Making) ซึ่งประกอบด้วยทักษะในการประมาณตนหรือทักษะการประเมินศักยภาพของตนเอง (Self Awareness) เป็นทักษะประธานและมีทักษะประกอบ คือ ทักษะการควบคุมอารมณ์และสถานการณ์กดดัน ทักษะการสื่อสารเพื่อปฏิเสธและต่อรองเพื่อรักษาหัวใจและผลประโยชน์ของตนเอง
3. กลุ่มทักษะเพื่อการสังคมและการปรับตัว (Social Adjustment Skill) ประกอบด้วยทักษะในการพัฒนาและปรับเปลี่ยนค่านิยม (Development Skill) เป็นทักษะประธาน มีทักษะประกอบ คือ ทักษะการสื่อสาร (Communication Skill) และทักษะการใช้เหตุผลโน้มน้าวใจผู้อื่น (Relation Skill) เป็นทักษะประกอบ

1.1.4 ความสำคัญของทักษะชีวิต

ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์และคณะ. (2538 : 2) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการสอนทักษะชีวิต แก่เยาวชน ว่าเยาวชนของเราอยู่ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ขณะเดียวกันก็มีปัญหาของสถาบันครอบครัวในการพัฒนาเยาวชน ดังนั้นจึงจำเป็นที่ระบบการศึกษาจะต้อง

ช่วยสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเยาวชนส่วนใหญ่ เพื่อที่จะไปเผชิญปัญหารอบตัว และภูมิคุ้มกันเหล่านี้จะเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างครอบครัวในอนาคตของเยาวชนต่อไป

ประเสริฐ ดันสกุลและคณะ. (2538 : 9) กล่าวว่า จากมุมมองของนักพฤติกรรมศาสตร์ เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่คนหนุ่มสาวจะให้ความสำคัญกับเพื่อนสูงสุด จนอาจกล่าวได้ว่า เป็นวัยที่ติดเพื่อนก็ได้ พฤติกรรมเบี่ยงเบนและพฤติกรรมเสี่ยงทั้งหลายของกลุ่มวัยรุ่น มักจะเป็นพฤติกรรมที่กระทำตามการตัดสินใจของผู้นำกลุ่ม หรือตามความคิดริเริ่มและจินตนาการของสมาชิกในกลุ่ม โดยสมาชิกวัยรุ่นในกลุ่มจะต้องเร่งรัดตัดสินใจฉับพลันเป็นการเฉพาะหน้า ภายใต้อิทธิพลของขบวนการกลุ่มเพื่อน (Peer Pressure) อีกด้วย

ในภาวะคับขันเช่นนี้ หากวัยรุ่นได้ฝึกทักษะในการประเมินศักยภาพของตัวเองมาแล้วจนเกิดความเคยชิน ก็จะสามารถประเมินศักยภาพของตนเองได้ถูกต้อง ซึ่งจะช่วยให้มองเห็นว่าทางเลือกที่กลุ่มเสนอนั้นเหมาะสมกับตนเองหรือไม่ และยังจะช่วยให้สามารถคิดหาทางเลือกที่เหมาะสมกับตนเองได้ด้วยในกรณีเช่นนี้ ทักษะการสื่อสารเพื่อปฏิเสธคัดค้านเจรจาต่อรอง โดยเสนอทางเลือกใหม่ที่ดีกว่า และทักษะในการหาเหตุผลโน้มน้าวให้มีการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจของกลุ่ม จะเป็นทักษะชีวิตที่มีประโยชน์อย่างยิ่งในเชิงยับยั้งพฤติกรรมเสี่ยง และพฤติกรรมเบี่ยงเบนทั้งหลาย ที่เกิดจากความคิดริเริ่มที่ไม่สร้างสรรค์ นอกจากทักษะในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุมีผล และทักษะในการใช้เหตุผลพิจารณาตัดสินใจเลือกทางที่เหมาะสมกับตนเองแล้ว ทักษะชีวิตที่เกี่ยวกับการประมาณตน การรู้จักใช้การสื่อสารเพื่อรักษาจุดยืนของตนเอง โดยการปฏิเสธและเจรจาละมุนละม่อม เพื่อรักษาน้ำใจและผลประโยชน์ของตนเอง และทักษะในการปรับเจตคติของตนเองและผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้ทันกับเหตุการณ์ นับว่ามีความสำคัญต่อเยาวชนเป็นอันมาก เป็นทักษะพื้นฐานที่จะช่วยทำหน้าที่เป็นภูมิคุ้มกันอย่างถาวรที่คอยเหนี่ยวรั้งเยาวชนออกจากพฤติกรรมเบี่ยงเบน และชักนำให้เยาวชนเลือกกระทำพฤติกรรมที่เหมาะสมได้

ประเสริฐ ดันสกุลและคณะ. (2538 : 6) กล่าวว่า ทักษะชีวิต นั้น ไม่ใช่อารมณ์ ความรู้สึก หรือความเห็น ความเชื่อ แต่เป็นองค์ความสามารถทางสติปัญญา ที่ทุกคนจำเป็นต้องใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เป็นความสามารถที่อาจพัฒนาขึ้นได้ ด้วยการฝึกและการกระทำซ้ำๆ จนเกิดความเคยชิน ชำนาญ เป็นลักษณะนิสัยในการหล่อหลอมพฤติกรรมนั้นๆ

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น พอจะสรุปถึงความสำคัญของทักษะชีวิตได้ว่า ทักษะชีวิตเป็นทักษะที่มีความจำเป็น เนื่องจากทักษะชีวิตเป็นทักษะภายใน เป็นความสามารถเชิงสังคมจิตวิทยา และเป็นความสามารถทางสติปัญญา ที่ทุกคนจำเป็นต้องใช้ ซึ่งจะช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทักษะชีวิตได้เริ่มมีความสำคัญขึ้นตามลำดับ ดังจะเห็นได้จากแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต ข้างต้น

1.1.5 ทักษะชีวิตกับทักษะการดำรงชีวิต

ประเสริฐ ดันสกุลและคณะ. (2538 : 6) กล่าวว่า ทักษะ (Skill) เป็นคำที่ใช้กันอยู่ทั่วไป ในวงการศึกษาระดับมัธยมศึกษา หมายถึง ความชัดเจนและความชำนาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งมนุษย์สามารถสร้างขึ้นได้จากการเรียนรู้ ได้แก่ ทักษะการอาชีพ การกีฬา การทำงานร่วมกับผู้อื่น การอ่านการสอน การจัดการ ทักษะทางคณิตศาสตร์ ทักษะทางภาษา เป็นต้น เป็นทักษะภายนอกที่แสดงออกให้เห็นชัดเจนได้โดยตรงจากการกระทำ จากการปฏิบัติ

ทักษะดังกล่าวข้างต้นเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ ที่จะทำให้ผู้มีทักษะเหล่านี้มีชีวิตที่ดี สามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมได้โดยมีโอกาสที่ดีกว่าผู้ที่ไม่มีทักษะดังกล่าว ทักษะประเภทนี้อาจเรียกว่า “ทักษะดำรงชีพ” ในภาษาอังกฤษเรียกว่า Livelihood Skill for Living ซึ่งเป็นคนละอย่างกับ ทักษะชีวิต ที่เรียกว่า (Life Skill)

ส่วนทักษะชีวิต (Life Skill) หมายถึง คุณลักษณะหรือความสามารถเชิงสังคมจิตวิทยา เป็นทักษะภายใน ที่ช่วยให้เผชิญสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่

ทักษะในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล

ทักษะในการตัดสินใจและคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ทักษะในการประมาณคนและควบคุมสถานการณ์

ทักษะในการสื่อสารต่อรอง ปฏิเสธและโน้มน้าวจิตใจ

ทักษะในการปรับตัว

1.1.6 บุคคลที่สามารถถ่ายทอดทักษะชีวิตได้

ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์และคณะ. (2538 : 8) กล่าวถึงบุคคลที่สามารถถ่ายทอดทักษะชีวิตได้ นอกจากครูแล้ว เพื่อนยังเป็นส่วนสำคัญในการสร้างทักษะชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเยาวชนวัยรุ่น ที่ผ่านมาโปรแกรมสร้างทักษะชีวิตโดยเพื่อน 2 ลักษณะ คืออาศัยหลักการคล้อยตามเพื่อนสนิท ได้แก่ โครงการเพื่อนช่วย (เพื่อน) เพื่อน กับอาศัยหลักการคล้อยตามค่านิยมคนส่วนมาก ได้แก่ การจัดชมรมที่จัดกิจกรรมสร้างค่านิยมทางบวก

การสร้างทักษะชีวิตทั้ง 2 วิธี จะต้องอาศัยการเลือกสรรบุคคลที่เหมาะสม และวิธีการฝึกอบรมที่มีคุณภาพจึงจะบรรลุผลได้ สื่อมวลชน อาทิ วิทยุ โทรทัศน์ หรือสิ่งพิมพ์สำหรับเยาวชนก็สามารถถ่ายทอดทักษะชีวิตได้ ทั้งที่เป็นสาระโดยตรงและโดยอ้อม โดยนำเสนอเป็น สารบันเทิง นิยาย ละคร เป็นต้น นอกจากนี้ ครอบครัวยังเป็นแหล่งทรัพยากรสำคัญในการสอนทักษะชีวิต จึงควรใช้ศักยภาพของครอบครัวผ่านทางกิจกรรมเพิ่มเติมให้เด็กกลับไปทำกับพ่อแม่ที่บ้าน

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า ทักษะชีวิตเกิดจากการฝึกอบรม โดยผ่านการเรียนการสอนของครูโดยตรงและอาจมีการถ่ายทอดหรือฝึกฝนทักษะชีวิตในทางอ้อมได้จากกลุ่มเพื่อนและสภาพแวดล้อม ซึ่งเยาวชนนั้นอาจรับโดยผ่านสื่อต่างๆ

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต

1.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

เซนต์ ลอเรนซ์ และคณะ. (ประภาเพ็ญ สุวรรณ และคณะ. 2541 : 53 –54 ; อ้างอิงจาก St. Lawrence, et al. 1994 : 425 - 435) ศึกษาเรื่องการแก้ปัญหาโดยการรับรู้พฤติกรรมเพื่อช่วยวัยรุ่นที่พึ่งพายาเสพติดในกลุ่มที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ กลุ่มที่ศึกษา คือ วัยรุ่นใช้ยาเสพติดที่ถูกส่งต่อเพื่อบำบัดรักษาด้วยยา จำนวน 19 คน ซึ่งได้รับกิจกรรมเพื่อลดอัตราเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ จำนวน 5 บทเรียน ประกอบด้วยความรู้เรื่องการเสี่ยงต่อโรคเอดส์ ทักษะทางสังคม ทักษะการสื่อสาร การใช้ถุงยางอนามัย และการฝึกการแก้ไขปัญห พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้เพิ่มขึ้น มีทัศนคติต่อการป้องกันมากขึ้น มีความเชื่อมั่นอำนาจภายในตนสูงขึ้น และเชื่ออำนาจภายนอกตนต่ำลง มีอัตราพฤติกรรมความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ทางเพศสัมพันธ์ลดลง ซึ่งเมื่อตรวจสอบยืนยันโดยใช้ข้อมูลรักษาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ก็พบว่ามีอัตราลดลงเช่นกัน

บอทวินและอิงค์. (Botvin and Eng. 1980 : 209 – 213) ได้ทำการวิจัยเรื่องโปรแกรมการป้องกันการสูบบุหรี่แบบเบ็ดเสร็จในโรงเรียน ในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีที่ 3 และ ปีที่ 4 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินประสิทธิผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยการสูบบุหรี่ให้ดีขึ้น โดยเน้นการประยุกต์ทักษะชีวิตพื้นฐานมาเป็นแนวทางปฏิบัติในการเผชิญปัญหา และแก้ไขปัญหของวัยรุ่นรวมทั้งปัญหาเรื่องการสูบบุหรี่ด้วยวิธีการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม ซึ่งเนื้อหาการสอนประกอบด้วยความรู้เรื่องบุหรี่ การพัฒนาความสามารถของตนเอง การตัดสินใจ การคิดอย่างเป็นอิสระ เทคนิคในการบอกกล่าว การเผชิญความวิตกกังวล ทักษะการติดต่อสื่อสาร ทักษะทางสังคม และการยืนยันอ้างสิทธิประโยชน์ของตน ผลการวิจัย พบว่า โปรแกรมการป้องกันการสูบบุหรี่ที่มีประสิทธิภาพ และพฤติกรรมการสูบบุหรี่ และยังมีผลต่อสุขภาพในด้านอื่นๆ ด้วย

1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

อำนาจ กิ่งเทเวศน์. (2543 : 61 -78) ได้ศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในการป้องกันโรคเอดส์ ของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพณิชยการอินทราชัย กรุงเทพมหานคร จุดมุ่งหมายเพื่อจัดทำโครงการป้องกันโรคเอดส์ในกลุ่มวัยรุ่น โดยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 14 คน ใช้กิจกรรมกลุ่มกับกลุ่มทดลอง โดยได้พัฒนาการเรียนรู้ด้านการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลในการเลือกทางที่เหมาะสม ด้านการปฏิเสธต่อแรงเพื่อรักษาน้ำใจและผลประโยชน์ของตน และด้านการพัฒนาปรับเปลี่ยนเจตคติในการป้องกันโรคเอดส์ รวมถึงการให้ข้อเสนอแนะกับกลุ่มควบคุม โดยเสนอข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิตในการป้องกันโรคเอดส์ พบว่า หลังจากใช้กิจกรรมกลุ่ม นักเรียนกลุ่มทดลองมีทักษะชีวิตในการป้องกัน

กันโรคเอดส์สูงขึ้น และนักเรียนกลุ่มควบคุมมีทักษะชีวิตในการป้องกันโรคเอดส์สูงขึ้น หลังจากให้ข้อเสนอแนะ

ฉวีวรรณ คล้ายนาถ (2544 : 91 - 99) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของหญิงให้บริการทางเพศที่มารับบริการในโรงพยาบาลบางรัก กรุงเทพมหานคร จำนวน 200 คน ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรด้านส่วนตัว ตัวแปรด้านครอบครัว และตัวแปรด้านสภาพแวดล้อม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิตของหญิงให้บริการทางเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

พิสมัย สุขอมรรัตน์ (2540 : 104 - 110) ได้ศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการสูบบุหรี่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 46 คน กลุ่มควบคุม จำนวน 40 คน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองมีทักษะการตัดสินใจไม่สูบบุหรี่ ทักษะการปฏิเสธ และทักษะในการป้องกันการสูบบุหรี่ดีขึ้นและดีกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุทธิสารณ์ วัฒนมะโน (2540 : 3 - 4) ได้ศึกษาผลของการประยุกต์โปรแกรมทักษะชีวิตเพื่อป้องกันโรคเอดส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดปราจีนบุรี กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง จำนวน 44 คน กลุ่มควบคุม จำนวน 42 คน ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มทดลองมีความตระหนักในตนเองเกี่ยวกับโรคเอดส์ ความรับผิดชอบในการป้องกันเอดส์ ทักษะในการตัดสินใจ ทักษะในการปฏิเสธและมีพฤติกรรมป้องกันเอดส์ดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ณัญญา ผาดจันทิก (2545 : 77 - 80) ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 210 คน ผลการศึกษาพบว่า เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับครูและสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านส่วนตัว

2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านส่วนตัว

เดือนใจ ชันติสิทธิ์ (2538 : 6) ให้ความหมายของตัวแปรด้านส่วนตัวว่า เป็นองค์ประกอบที่เป็นลักษณะเฉพาะของบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่อยู่อาศัย เป็นต้น

สุชาดา ปภพจน์ (2538 : 25) ได้ให้ความหมายของตัวแปรด้านส่วนตัว เป็นลักษณะต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับบุคคลทั้งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด และที่ได้รับเพิ่มเติมในภายหลัง อันได้แก่ระดับการศึกษา

2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านส่วนตัว

2.1.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

แอสติน (Astin. 1971 : 3 – 20) ได้ศึกษาการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการลาออกกลางคันของนักศึกษา โดยทำการวิจัยนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จากสถาบันระดับวิทยาลัย 2 ปี และ 4 ปี ในประเทศสหรัฐ รวม 180 สถาบัน จำนวน 36,581 คน ตัวแปรที่สำคัญ คือ เพศ คะแนนเฉลี่ยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อายุ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พื้นฐานทางเศรษฐกิจ เผ่าพันธุ์ ศาสนา ประเภทของโรงเรียนในระดับมัธยมปลาย

ทัศนคติต่อตนเอง ความสนใจในการเรียน และการวางแผนในอนาคต ผลของการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนหญิงมีคะแนนเฉลี่ยของผลการเรียนสูงกว่านักเรียนชาย โดยเฉพาะนักศึกษาหญิงมีแนวโน้มที่จะออกกลางคันมากกว่านักศึกษาชาย

2. คะแนนเฉลี่ยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถทำนายคะแนนเฉลี่ยใน ชั้นปีที่ 1 ได้

3. คะแนนเฉลี่ยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถทำนายการเลิกเรียนหรือการลาออกกลางคัน หลังจากที่นักศึกษาเรียนสูงกว่าระดับชั้นปีที่ 1 ได้น้อย

4. ในกรณีที่นักศึกษาออกกลางคันหลังจากเรียนผ่านระดับชั้นปีที่ 1 จะมีองค์ประกอบอื่นๆ ที่ไม่ใช่สถิติปัญญามาเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งแอสติน (Astin) ได้อธิบายว่า การที่นักศึกษาต้องออกกลางคันนั้น สามารถแก้ไขได้โดยพิจารณาจากข้อมูลต่างๆ เช่น พื้นฐานทางครอบครัว เผ่าพันธุ์ ศาสนา การวางแผนในอนาคต ทัศนคติที่มีต่อตนเอง การเห็นคุณค่าในการเรียน

5. นักศึกษามีอายุเกินกว่าเกณฑ์ มีความสนใจเบื้องต้นน้อย หรือสนใจที่จะแต่งงาน สิ่งเหล่านี้เป็นตัวแปรที่สำคัญในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

6. นักศึกษาที่ได้คะแนนคาบเส้นจะรู้สึกท้อใจ ไม่อยากเรียน และไม่มีแรงจูงใจที่จะเรียน

7. นักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง เช่น เห็นว่าตนเองมีความสามารถและมีแรงจูงใจในการมุ่งอนาคต เหล่านี้จะเป็นตัวแปรที่สำคัญในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

8. นักศึกษาที่ผู้ปกครองด้อยทางเศรษฐกิจ และการศึกษา มีแนวโน้มที่จะได้คะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า และออกกลางคันมากกว่า ซึ่งแอสติน (Astin) ได้อธิบายว่า การที่นักศึกษามีผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูง จะได้คะแนนเฉลี่ยสูงนั้นอาจเป็นเพราะแรงผลักดันจากตัวนักศึกษาเอง หรืออาจมุ่งความสำเร็จตามผู้ปกครอง

9. นักศึกษาผิวขาวจะได้คะแนนสูงกว่านักศึกษาผิวดำ

เมอเรย์ (Murray. 1988 : 172) ศึกษาการใช้เวลาว่างของเด็กวัยรุ่น พบว่าปัจจุบันเด็กวัยรุ่นประสบกับสภาพความกดดันจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากสังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีอิทธิพลกับการใช้เวลาว่างของเด็กวัยรุ่นโดยไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ทำให้เกิดผลเสียตามมา ซึ่งมักจะแสดงให้เห็นในรูปของความเสื่อมของกิจกรรมต่างๆ เกิดปัญหาอาชญากรรม การสำส่อนทางเพศ

การติดยาเสพติด การทะเลาะวิวาท เป็นต้น และปัจจัยที่มีผลทำให้การใช้เวลาว่างของเด็กวัยรุ่นไม่เป็นประโยชน์เท่าที่ควร คือการด้อยโอกาสทางการศึกษา อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน เป็นต้น

2.1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

อวยชัย วยสุวรรณ (2521 : 49 – 54) ศึกษาการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ข้อสรุปประกอบที่อยู่นอกเหนือความสามารถทางสติปัญญา เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา พบว่า เพศ เป็นตัวพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สุวิทย์ สมานมิตร (2515 : 94 – 96) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยศึกษาเฉพาะกรณี ผลการศึกษา พบว่า เพศ เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาแตกต่างกัน และผลปรากฏว่า นักศึกษาหญิงจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงกว่านักเรียนชาย

พรทิพย์ ถาวรจันทร์ (2525 : 26 – 27) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า เพศเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านครอบครัว

2.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านครอบครัว

ครอบครัวในทางความหมายจิตวิทยา หมายถึง สถาบันทางสังคมแห่งแรกที่มนุษย์สร้างขึ้น จากความสัมพันธ์ที่มีต่อกันเพื่อเป็นตัวแทนของสถาบันและสังคม รวมถึงปลูกฝังความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติ ให้กับสมาชิกรุ่นใหม่ที่เกิดขึ้นในครอบครัว (พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. 2530 : 1) ซึ่งสอดคล้องกับโคแมนและแอมแมน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 176) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของบรรยากาศในครอบครัวที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อพัฒนาการของเด็ก ซึ่งได้แก่ ความรัก ความอบอุ่น การยอมรับและการยกย่องอย่างมีเหตุผล บรรยากาศในครอบครัว

สิปปนนท์ เกตุทัต (2533 : 168 – 175) กล่าวว่า ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงซึ่งกำลังก้าวไปสู่ประเทศอุตสาหกรรมใหม่ มีการส่งเสริมด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการศึกษา มีการลงทุนเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ทำให้ความสำเร็จในการพัฒนาเชิงวัตถุเป็นกระแสผลักดันมิติอื่นๆ ของไทยให้เกิดการหันเหไปจากเดิม สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติถูกทำลายมากขึ้น คุณภาพชีวิตลดลง จนการกระจายรายได้ของประชาชน โดยเฉพาะประชาชนที่ด้อยโอกาวยังคงเป็นปัญหารุนแรงอยู่ ดังนั้นเด็กและเยาวชนจึงเป็นประเด็นที่ทุกคนควรให้ความสนใจ เพราะในสภาวะการณ์ของสังคมดังกล่าว จะมีผลเอื้ออำนวยหรือขัดต่อการเตรียมพร้อมให้เด็กเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในวันข้างหน้าได้ โดยเฉพาะพัฒนาความรู้สึกนึกคิด ซึ่งเด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี ความต้องการทางวัตถุได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอ แต่ขาดความอบอุ่น พ่อแม่ไม่มีเวลาเอาใจใส่ การศึกษาทางจิตวิทยากล่าวว่า เด็กเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะดิ้นรนให้ได้รับการเอาใจใส่ในเชิงลบ เมื่อเขาทำผิด

จากที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ครอบครัวมีความสำคัญต่อการพัฒนาการในการดำเนินชีวิตของเด็กในอนาคต ในด้านปัญหาสังคม การปรับตัว การมีทักษะทางสังคม รวมถึงการตระหนักถึงคุณค่าของตน ทั้งในด้านการศึกษา และอารมณ์

โกลด์เนอร์ และ โกลด์เนอร์ (Gouldner and Gouldner. 1963 :52) กล่าวว่า บรรยากาศในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของบิดามารดา จะทำให้เด็กจะมีลักษณะและพฤติกรรมตามสังคมนั้นๆ โดยบิดามารดาจะสอนให้เด็กแสดงพฤติกรรมของตนเองตามสังคม เช่น ความซื่อสัตย์ ความขยันหมั่นเพียร ความสะอาด ความสำเร็จในการเรียน การดำเนินชีวิต การตัดสินใจ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมของบุคคล

ครอนบาค (Cronbach. 1970 : 112 – 115) มีแนวคิดว่าคุณลักษณะทางจิตวิทยาในครอบครัว ซึ่งประกอบด้วยบรรยากาศทางปัญญาและบรรยากาศทางอารมณ์ สำหรับบรรยากาศทางอารมณ์นั้น เป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อมภายในครอบครัวที่บิดามารดาสร้างขึ้น เด็กที่ประสบความสำเร็จในชีวิตมักมาจากครอบครัวที่บิดามารดามีเจตคติที่ดีต่อลูกและมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ถ้าเด็กที่มีบิดามารดาที่เข้าใจตน ให้ความรัก ความอบอุ่น และช่วยเหลือในเวลาที่ต้องการ เด็กย่อมมีสุขภาพจิตดี มีเหตุผล และสามารถแก้ไขปัญหาในทางที่ถูกต้อง

2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านครอบครัว

2.2.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

เฮเทอร์ริงตัน (Hetherington. 1984 : 398) ได้ศึกษาเด็กที่มาจากครอบครัวหย่าร้างมีการแสดงอารมณ์ของความทุกข์และความผิดปกติของพฤติกรรม พบว่า วัยรุ่น ที่ต้องเกี่ยวพันกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเป็นปกติในขั้นพัฒนาการ และความบาดหมางของบิดามารดาในเวลาเดียวกัน ทำให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อนในการปรับตัวทางจิตวิทยา ซึ่งจะใช้สิ่งเสพติด และแอลกอฮอล์ โดยทั่วไปเริ่มทดลองในระหว่างช่วงวัยรุ่น ซึ่งสิ่งเสพติดเหล่านี้ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการรับเหตุการณ์ความขัดแย้งที่แวดล้อมอยู่ ซึ่งสัมพันธ์กับโครงสร้างของครอบครัวที่ขาดความสัมพันธ์ที่มีร่วมกันของคนในครอบครัว

เอ.แอล. สตอลเบิร์ก และ เจ.พี.บุช. (A.L. STOLBERG and J.P. Bush. 1985 : 49 - 54) ได้ศึกษาการปรับตัวของเด็กเมื่อบิดามารดาต้องหย่าร้าง สำหรับเด็กๆ เป็นความจำเป็นที่พวกเขาจะต้องปรับตัว จากการที่เคยอยู่ในครอบครัวที่มีทั้งบิดามารดาเปลี่ยนไปเป็นอยู่กับครอบครัวที่มีเพียงบิดาหรือมารดาเพียงคนเดียวคนหนึ่ง พบว่า การหย่าร้างจะทำให้พัฒนาการทางจิตของเด็กเกิดความผิดปกติ ซึ่งมีผลทำให้เกิดความเจ็บป่วย โดยสอดคล้องกับจอห์นสัน (Johnson. 1985 : 2173) ที่ได้รวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับเด็กและวัยรุ่นในประเทศอุตสาหกรรม เช่น สวีเดน กับประเทศที่กำลังพัฒนา เช่น ชูแดน เมื่อปี ค.ศ. 1965 และ ค.ศ. 1980 พบว่า การเปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรม มีผลต่อโครงสร้างของครอบครัว ทำให้บิดามารดามีโอกาสดูแลบุตรน้อยลง มีความสัมพันธ์ในครอบครัวน้อยลงต้องประสบปัญหาการย้ายถิ่น อัตราการหย่าร้างเพิ่มขึ้น และต้องเพิ่มความสามารถในการปรับตัว รวมทั้งเมื่อทุกคนอยู่ในภาวะที่ต้องปรับตัว ทำให้ความสัมพันธ์ใน

ครอบครัวลดลง บางครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กันเลย ดังนั้นเด็กและวัยรุ่นในครอบครัวจึงขาดการประคับประคองจิตใจเมื่อเผชิญกับวิกฤติ จึงเกิดปัญหาวัยรุ่นขึ้นในครอบครัว

2.2.2.2 งานวิจัยในประเทศ

การที่ครอบครัวมีฐานะทางการเงินดี มีรายได้เพียงพอกับรายจ่าย เป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถใช้ชีวิตได้อย่างเต็มที่และสะดวกสบายกว่า ไม่ต้องคอยวิตกกังวลว่าตนจะเป็นภาระของครอบครัว และจากการศึกษาของ

วัลลภา ตันติสุนทร (2534 : 164) พบว่ารายได้ของครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเครียดของนักศึกษาพยาบาล โดยพบว่ากลุ่มที่ครอบครัวมีรายได้ต่ำ จะมีความเครียดมากที่สุด

สมพิศ สมจิตต์ (2536 : บทคัดย่อ) แสดงให้เห็นว่า โดยส่วนใหญ่บิดามารดาของนักศึกษาที่มีรายได้ 4,001 – 8,000 บาทต่อเดือน (39.29%) ส่วนมารดาที่รายได้ต่ำกว่า 4,000 บาทต่อเดือน (39.95%) และเมื่อนักศึกษามีปัญหาขัดแย้งเรื่องเงิน วิธีที่นักศึกษาใช้แก้ปัญหามากที่สุดคือ ขอเพิ่มจากบิดามารดา ยืมจากเพื่อน และขอทุนการศึกษา คิดเป็น 77.54% 40.40% และ 13.01% ตามลำดับ ดังนั้นรายได้ของครอบครัวจึงน่าจะเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตนักศึกษาพยาบาล

สุวิมล เต็นสุนทร (2527 : 89-92) ได้ศึกษาตัวแปรด้านจิตวิทยาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2524 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,031 คน ผลการวิจัยพบว่า แผนการเรียนศิลปศาสตร์ เป็นตัวพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็นเกรตเจเนลียาบังคับ ได้แก่ รายได้ของบิดา และรายได้ของมารดา

นอกจากนี้ จากผลการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2523 : 71 - 16) ที่ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คือ อาชีพของบิดา ซึ่งจัดว่าเป็นตัวแปรภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียน

ส่วนสถานภาพสมรสของบิดาและมารดานั้น มีบทบาทสำคัญต่อชีวิต และจิตใจของเด็ก หากสถานภาพสมรสของบิดาและมารดาไม่มั่นคง ก็จะเป็นปัญหาต่อสมาชิกภายในครอบครัวได้ ดังผลการศึกษาค้นคว้าของพรทิพย์ ถาวรจันทร์ (2525 : 26) ที่ศึกษาพบว่าฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 3 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านครอบครัว พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจ สถานภาพสมรสของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิต

2.2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัย

2.2.3.1 งานวิจัยต่างประเทศ

เลวิน และคณะ (วิลาค บัญทองขาว. 2526 : อ้างอิงจาก Lewin and others. 1939 :

Journal of Social Psychology.) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียน พบว่า นักเรียนที่อยู่ในชั้นเรียนแบบอัตตาธิปไตยมีแนวโน้มเป็นเด็กที่ก้าวร้าว หยาบกระด้างไม่มีความเห็นใจผู้อื่น ส่วนชั้นเรียนที่มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตยนั้น กลับส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักสามัคคีปรองดองเป็นมิตรต่อกัน การเรียนก็ราบรื่นมีบรรยากาศที่น่าสบายใจน่าเรียน เพราะครูรู้จักจัดความกดดัน ความเกรงกลัวใดๆ ออกไปจากชั้นเรียนได้

บุช (Bush. 1942 : 645-656) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน พบว่า ครูที่พยายามทำความรู้จักกับเด็ก ให้ความเห็นอกเห็นใจเด็ก รู้จักส่งเสริมการเรียนรู้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เด็กจะเรียนได้ดี และมีความสามารถในการปรับปรุงตัวได้สูง ซึ่งต่างกับครูที่มุ่งสอนโดยวิธีกดดัน ให้เด็กยอมรับต้องการของตน ผลที่สุดเด็กก็จะไม่พอใจในตัวครู และเรียนได้ไม่ดีเท่าที่ควร

ทีตแมน (Tiedman. 1942 : 657-664) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมัธยมศึกษาจะไม่ชอบครูแบบเผด็จการ ช่มชู้ ปราศจากความเห็นอกเห็นใจ และการสอนแบบใช้อำนาจทั้งหลายนั้น เด็กยิ่งโตขึ้นเท่าใดก็จะมีความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ยิ่งขึ้น

มัวร์ (Moor. 1975 : 2) วิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนชายและหญิง เกรด 10 – 12 ในเมืองบอสตัน ประเทศสหรัฐ พบปัญหาที่นักเรียนเผชิญเรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ ความสัมพันธ์กับครู ความสำเร็จในการเรียน บริการของโรงเรียน และการศึกษาต่อในอนาคต

สมิธ (Smith. 1970 : 611) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบรรยากาศในโรงเรียนและห้องเรียน ปรากฏว่า โรงเรียนมีผลต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นแปลกใหม่ ของตนเอง ได้เต็มที่เมื่อห้องเรียนมีบรรยากาศที่ดี

2.2.3.2 งานวิจัยในประเทศ

จินตนา มาพวง (2519 : 61) ได้ศึกษาตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษา สาขาสังคมศาสตร์ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิต วิธีสอน ลักษณะบุคลิกภาพของอาจารย์ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษา

บุญชม ศรีสะอาด (2524 : 179) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบของผลการเรียนในโรงเรียน โดยใช้ผลการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นเกณฑ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน 1,415 คน ครู 30 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษาที่ 10 ปรากฏว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเรียน ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเดิม ความถนัด ความสนใจ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มโนภาพเกี่ยวกับตน เวลาที่ใช้ในการเรียน อาชีพของบิดามารดา คุณภาพของการสอน บรรยากาศในชั้นเรียน

สมใจ พิศนวงรักษ์ (2532 : 111-115) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พบว่า นักศึกษามีปัญหาและความต้องการด้านการสอน และมีความสัมพันธ์กับอาจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นีออน พินประดิษฐ์และคณะ (2541 : 92) ศึกษาเปรียบเทียบภูมิหลังทางสังคมและจิตลักษณะของนักเรียนที่มีพฤติกรรมติดสารเสพติด และนักเรียนที่ไม่มีพฤติกรรมติดสารเสพติด และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะและภูมิหลังทางสังคมกับพฤติกรรมติดสารเสพติดของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา และวิทยาลัยอาชีวศึกษาของจังหวัดอุดรธานี อุบลราชธานี และนครราชสีมา และกลุ่มเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ติดสารเสพติด ผลการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน พบว่านักเรียนที่ไม่มีพฤติกรรมติดสารเสพติดมีความสัมพันธ์กับเพื่อนดีกว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมติดสารเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงว่านักเรียนไม่ลองใช้สารเสพติดแม้ว่าจะถูกชักชวน และรายงานว่ามีความสัมพันธ์กับเพื่อนอย่างมีเหตุผล ไม่ตามเพื่อนหรือฟังพาเพื่อน และผลการวิเคราะห์เพื่อหาตัวแปรทำนายพฤติกรรม พบว่า ตัวแปรสำคัญที่สุดที่จะเป็นภูมิด่านทานไม่ให้นักเรียนพฤติกรรมติดสารเสพติดคือ ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและเพื่อน

จากเอกสารและงานวิจัยสรุปได้ว่า ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่เกี่ยวกับทักษะชีวิต ได้แก่ บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง

3.1 ประวัติ

วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง ได้จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 4 ธันวาคม 2521 ให้จัดตั้งขึ้นที่ เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร โดยใช้ชื่อ “วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง” ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2522 ซึ่งตั้งอยู่เลขที่ 50/3-9 ถนนสร่งประภา แขวงสีกัน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร เนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 54 ไร่ 1 งาน 96 ตารางวา จัดเป็นสถานศึกษาของรัฐบาล

วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เดิมชื่อวิทยาลัยพณิชยการอินทราชัย ตั้งอยู่เลขที่ 467 หมู่ที่ 1 แขวงวังทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นที่เช่าของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ เดิมเป็นโรงเรียนช่างโลหะรูปพรรณ โดยกระทรวงศึกษาธิการได้เช่าที่ดินบริเวณวังกรมขุนเพชรบูรณ์อินทราชัย ตำบลปทุมวัน อำเภอปทุมวัน จังหวัดพระนคร จัดสร้างเป็นโรงเรียนอาชีพแห่งแรก คือ โรงเรียนช่างเย็บหนัง ได้ย้ายไปอยู่ที่อื่น จึงเหลือเพียงโรงเรียนช่างโลหะรูปพรรณเพียงอย่างเดียว เมื่อเกิดสงครามมหาเอเชียบูรพา จึงย้ายโรงเรียนช่างโลหะรูปพรรณไปอยู่ที่อำเภอสามพรานบุรี โดยใช้ชื่อใหม่ว่า “โรงเรียนช่างโลหะเอี่ยมละออ” และเมื่อสงครามสงบลงโรงเรียนช่างโลหะเอี่ยมละออ ได้ย้ายกลับมายังวังเพชรบูรณ์อินทราชัย ที่เดิมและเปิดสอนในระดับ ปวช. พร้อมกับเปลี่ยนชื่อใหม่ว่า “โรงเรียนการช่างอินทราชัย”

ในปี 2521 โรงเรียนได้ทำการเปิดสอนวิชาชีพหลายสาขาวิชา และเปิดสอนถึงระดับ ปวส. จึงเปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น “วิทยาลัยเทคนิคอินทราชัย” และเพื่อลดความแออัดในกรุงเทพมหานคร กรมอาชีวศึกษาได้ย้ายวิทยาลัยเทคนิคไปอยู่ที่ทุ่งสีกัน ดอนเมือง ส่วนที่เดิมได้เปิดสอนในระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ทางด้านบริหารธุรกิจตั้งแต่ปี 2522 เป็นต้นมา ได้เปิดสอนในระดับ ปวท. 4 สาขาวิชา คือวิชาการบัญชี วิชาการเงินการธนาคาร วิชาการตลาด และวิชาการเลขานุการ พร้อมทั้งเปลี่ยนชื่อใหม่อีกครั้งหนึ่งว่า “วิทยาลัยอินทราชัย”

ต่อมา กรมอาชีวศึกษา โดยความเห็นชอบของกระทรวงศึกษาธิการ มีความประสงค์ที่จะขยายโรงเรียนหรือวิทยาลัย ให้ออกไปอยู่ตามชนเมือง ทั้งนี้เพื่อลดความแออัด จึงได้มีโครงการขยายโรงเรียนหรือวิทยาลัยให้ครบตามจุดสี่มุมเมือง และได้ย้ายแผนกช่างของวิทยาลัยเทคนิคอินทราชัย ไปอยู่ที่แขวงทุ่งสีกัน เขตบางเขน ดอนเมือง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2522 โดยให้ตั้งชื่อใหม่ว่า “วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง”

3.2 วัตถุประสงค์ของวิทยาลัย

การจัดการศึกษาทางด้านอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม เพื่อมุ่งให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถออกไปประกอบอาชีพได้ทั้งในหน่วยงานของภาครัฐบาลและภาคเอกชน มีความเชื่อมั่นและศรัทธาในวิชาชีพสามารถสร้างงานเพื่อประกอบอาชีพอิสระได้ และมีพื้นความรู้เพียงพอสำหรับหาความรู้เพิ่มเติม

3.3 ปรัชญาของวิทยาลัย

“ภาพพจน์ดี มีความรู้ เชิดชูคุณธรรม” คือ ปรัชญาการทำงานของสถานศึกษาที่ใช้เป็นหลักในการดำเนินงานบริหารวิทยาลัย ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3.4 นโยบายวิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง

1. ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายจากกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
2. ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานภาคเอกชนและภาครัฐบาล
3. จัดการอาชีวอุตสาหกรรมได้ครบวงจร คือ ให้มีทักษะ ผลิตได้ จำหน่ายได้จัดการได้ และบริการได้
4. พัฒนาบุคลากรของวิทยาลัยให้มีภูมิรู้ ภูมิธรรม และภูมิฐาน
5. พัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่ให้สนองความต้องการทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี
6. สนับสนุน ส่งเสริมให้มีสื่อการเรียนการสอน นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อปรับปรุงคุณภาพของอาชีวศึกษาอุตสาหกรรม
7. ส่งเสริมบุคลากรในสถานศึกษาให้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาวิทยาลัยและชุมชน
8. จัดหาทุนการศึกษาเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์เพื่อสนับสนุนความเสมอภาคและโอกาสทางการศึกษา

9. ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ค่านิยมพื้นฐานที่พึงประสงค์
10. ส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้การสอนให้นักศึกษามีความเข้าใจในกลไกของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เพื่อการพัฒนาตัวเองร่วมกัน สร้างสรรค์สังคมให้มีความสุข

3.5 การจัดการศึกษา

วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เปิดทำการสอน 2 ระดับ คือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

3.6 รายละเอียดสาขาวิชาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกอบด้วย ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม และประเภทวิชาพาณิชยกรรม รวม 6 คณะวิชา จำนวน 10 สาขาวิชา ได้แก่

1. คณะวิชาการก่อสร้าง
 - 1.1 สาขาวิชาช่างก่อสร้าง
 - 1.2 สาขาวิชาช่างเทคนิคสถาปัตยกรรม
 - 1.3 สาขาวิชาช่างเคหภัณฑ์
2. คณะวิชาช่างกลโลหะ
 - 2.1 สาขาวิชาช่างเชื่อมโลหะ
 - 2.2 สาขาวิชาช่างกลโรงงาน
3. คณะวิชาช่างไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์
 - 3.1 สาขาวิชาช่างไฟฟ้า
 - 3.2 สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์
4. คณะวิชาช่างยนต์
 - 4.1 สาขาวิชาช่างยนต์
5. คณะวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
 - 5.1 สาขาวิชาช่างเทคนิคแว่นตาและเลนส์
6. คณะวิชาบริหารธุรกิจ
 - 6.1 สาขาวิชาพาณิชยกรรม

3.7 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

3.7.1 หลักการ

1. เป็นหลักสูตรช่างฝีมือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหลังมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อพัฒนาคนให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน มีคุณธรรม มีบุคลิกภาพ และเจตคติที่เหมาะสมไปประกอบอาชีพ ได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ
2. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง เพื่อเน้นความชำนาญเฉพาะด้านและเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน สามารถถ่ายโอนผลการเรียนและสะสมผลการเรียน เทียบความรู้และประสบการณ์ จากแหล่งวิทยาการ และสถานประกอบการ อาชีพอิสระได้
3. เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน
4. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ตรงกับความต้องการ สอดคล้องกับสภาพชุมชนและท้องถิ่นนั้นๆ

3.7.2 จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้มีความรู้ทักษะและประสบการณ์นำไปปฏิบัติงานในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกวิถีการดำรงชีวิต และประกอบอาชีพได้เหมาะสมกับตน เพื่อสร้างสรรค์ความเจริญต่อชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ
2. เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีทักษะในการจัดการ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพ สามารถสร้างอาชีพ และพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ มีความภาคภูมิใจในวิชาชีพที่เรียน รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี มีความเคารพสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น
4. เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม ทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงานท้องถิ่น และประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น รู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี
5. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์เหมาะสมกับงานอาชีพนั้นๆ
6. เพื่อให้มีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประเทศและของโลกปัจจุบัน มีความรักชาติ สำนึกในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวม

ดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

3.7.3 การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

การจัดการเรียนการสอน

1. การเรียนการสอน

การเรียนการสอน ผู้เรียนสามารถลงทะเบี่ยนเรียนได้ ทุกวิธีเรียนที่กำหนดและนำผล
การเรียนแต่ละวิธีมาประเมินผลร่วมกัน สามารถโอนผลการเรียนขอเทียบความรู้และประสบการณ์

2. เวลาเรียน

2.1 ในปีการศึกษาหนึ่งๆ ให้แบ่งภาคเรียนออกเป็น 2 ภาคเรียนปกติ ภาคเรียน
ละ 18 สัปดาห์ และสถานศึกษาอาจเปิดเรียนภาคฤดูร้อนได้อีกตามที่เห็นสมควร

2.2 ในกรณีการเรียนแบบชั้นเรียน เปิดทำการสอนสัปดาห์ละ 5 วัน วันละไม่เกิน 7
คาบ คาบละ 50 นาที โดยจัดให้ผู้เรียนได้เรียนไม่เกิด 35 คาบ ต่อสัปดาห์ ทั้งนี้รวมการจัดกิจ
กรรม 2 คาบต่อสัปดาห์

3. หน่วยกิต

3.1 รายวิชาภาคทฤษฎี 1 คาบเรียนต่อสัปดาห์ ตลอดภาคเรียน ไม่น้อยกว่า 16
คาบเรียนรวมกับเวลาของการวัดผลไม่น้อยกว่า 18 คาบเรียน มีค่า 1 หน่วยกิต

3.2 รายวิชาภาคปฏิบัติ 2 – 3 คาบเรียนต่อสัปดาห์ ตลอดภาคเรียน ไม่น้อยกว่า 48
คาบเรียน รวมกับเวลาของการวัดผลไม่น้อยกว่า 36 – 54 คาบเรียน มีค่า 1 หน่วยกิต

3.3 รายวิชาที่มีการฝึกงาน หรือการทำโครงการ หรือโครงการวิชาชีพให้เป็นไปตามที่
กำหนดไว้ในหลักสูตร

4. โครงสร้าง

โครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 แบ่งเป็น 3
หมวดวิชาและกิจกรรม ดังนี้

4.1 หมวดวิชาพื้นฐาน

4.2 หมวดวิชาชีพ

4.2.1 วิชาชีพพื้นฐาน

4.2.2 วิชาชีพเฉพาะ

4.2.3 วิชาชีพเลือก

4.2.4 การฝึกงาน หรือการทำโครงการ หรือโครงการวิชาชีพ

4.3 หมวดวิชาเลือกเสรี

4.4 กิจกรรม

5. การฝึกงาน หรือการทำโครงการ หรือโครงการวิชาชีพ

5.1 ผู้เรียนทุกคนต้องผ่านการฝึกงานหรือฝึกปฏิบัติในแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการหรือสถานประกอบอาชีพอิสระอย่างต่อเนื่อง ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา หรือทำโครงการ หรือโครงการวิชาชีพ

5.2 การตัดสินผลการเรียนและการให้ระดับผลการเรียนให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชาอื่นๆ

5.3 ภาคเรียนที่มีการฝึกงานให้เพิ่มเวลาเรียนต่อสัปดาห์เป็น 2 เท่า ของภาคเรียนปกติ

6. การเข้าเรียน

พื้นความรู้และคุณสมบัติของผู้เรียนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

7. การประเมินผลการเรียน

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

8. การจบหลักสูตร

8.1 สอบได้รายวิชาใน หมวดวิชาพื้นฐาน หมวดวิชาชีพ หมวดวิชาเลือกเสรี ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชา และสาขาวิชา

8.2 ได้จำนวนหน่วยกิตสะสมครบตามโครงสร้าง

8.3 ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00

8.4 เข้าร่วมกิจกรรมและผ่านการประเมินทุกภาคเรียน

8.5 สำหรับนักเรียนในระบบทวิภาคี ต้องสอบผ่านมาตรฐานฝีมือ

9. กิจกรรม

สถานศึกษาต้องจัดให้มีกิจกรรม เพื่อปลูกฝังค่านิยม ส่งเสริมการทำงาน โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการทำประโยชน์ต่อชุมชน ทำนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม วินัยในตนเอง โดยการคิดวิเคราะห์ วางแผน ลงมือปฏิบัติและประเมินผล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 จำนวน 1,194 คน เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 420 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 393 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 381 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 จำนวน 313 คน ที่มีระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Yamane. 1996 : 583) แบ่งเป็นนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 จำนวน 110 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 104 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 99 คน ซึ่งได้มาจากการ สุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากร โดยมีชั้นปีเป็นชั้น (Strata) โดยมี ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ผู้วิจัยจำแนกนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่เป็นประชากรตามชั้นปี จำนวน 1,194 คน แบ่งเป็นชั้นปีที่ 1 จำนวน 420 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 393 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 381 คน
2. ผู้วิจัยประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่าง ที่มีระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Yamane. 1996 : 583) ได้จำนวน 313 คน คิดเป็นสัดส่วนประชากรต่อกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 3:1 ผู้วิจัยจึงสุ่มตัวอย่าง ได้จำนวน 313 คน โดยแยกเป็นชั้นปีที่ 1 จำนวน 110 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 104 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 99 คน

ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชั้นปี

ระดับชั้นปี	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	420	110
2	393	104
3	381	99
รวม	1,194	313

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นแบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ช่างอุตสาหกรรม ซึ่งแบ่งออกเป็น 9 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ อายุ ชั้นปี รายได้นักศึกษา
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามสุขภาพจิต

ตอนที่ 4 แบบสอบถามที่พักอาศัย

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว

ตอนที่ 6 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัย

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

ตอนที่ 9 แบบสอบถามทักษะชีวิต

วิธีการสร้างเครื่องมือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

แบบสอบถามนี้เป็นการสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ช่างอุตสาหกรรม

ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หรือเติมคำตอบลง
ให้ครบถ้วน

1. อายุ ปี
2. รายได้นักศึกษา บาทต่อเดือน
3. ชั้นปีที่กำลังศึกษา
 - ☐ ชั้นปีที่ 1
 - ☐ ชั้นปีที่ 2
 - ☐ ชั้นปีที่ 3
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง

แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ความภาคภูมิใจในตนเอง มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเอง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามของ สมพร พรหมจรรย์ (2542 : 70 – 71) และ ระจิตร์แก้ว เล็กอุทัย (2542 : 138 – 140)

2.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 2.1 และ 2.2 โดยมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ จริงมากที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย จริงน้อยที่สุด ตามแนวคิดของลิเคอร์ท

ตัวอย่างแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาตอบแบบสอบถามนี้โดยพิจารณา เลือกข้อความแต่ละข้อความ ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความรู้สึกนึกคิดของท่านมากที่สุด เพียงคำตอบเดียว

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่านปานกลาง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่านน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0.	ท่านรู้สึกเบื่อหน่ายตนเอง					
00.	ท่านรู้สึกว่าตนเองไม่มีอะไรดีเลย					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
จริง	ให้คะแนน 4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

ข้อความทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน
จริง	ให้คะแนน 2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน 4 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน

การแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์. 2528 : 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง นักศึกษามีความภาคภูมิใจในตนเองมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง นักศึกษามีความภาคภูมิใจในตนเอง

ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง นักศึกษามีความภาคภูมิใจในตนเองน้อย

ตอนที่ 3 แบบคัดกรองสุขภาพจิต ไทย จี เอช คิว 60 (Thai GHQ 60)

ผู้วิจัยใช้แบบคัดกรองสุขภาพจิต ไทย จี เอช คิว 60 (Thai GHQ 60) เป็นแบบคัดกรองสุขภาพจิตของ เดวิด โกลเบอร์ก และ พอล วิลเลียมส์ (David Goldberg and Paul

Williams. 1988) แปลเป็นไทยโดย นายแพทย์ธนา นิลชัยโกวิทย์ และคณะ. (2539) ประกอบด้วยคำถาม 60 ข้อ เป็นแบบคัดกรองสุขภาพจิตเบื้องต้น ไม่สามารถวินิจฉัยโรคได้

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามสุขภาพทั่วไปของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในระยะ 2 – 3 สัปดาห์ที่ผ่านมา เป็นอย่างไรบ้าง

ตัวอย่างแบบคัดกรองสุขภาพจิต

คำชี้แจง กรุณาตอบแบบสอบถามนี้โดยพิจารณา เลือกข้อความแต่ละข้อความ ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความรู้สึกนึกคิดของท่านมากที่สุด เพียงคำตอบเดียว

ในระยะที่ผ่านมา.....

1. รู้สึกสบายและมีสุขภาพดี

() ดีกว่าปกติ () เหมือนปกติ () แย่กว่าปกติ () แย่กว่าปกติมาก

2. ท่านรู้สึกไม่สบาย

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติมาก

เกณฑ์ในการให้คะแนน

ผู้ที่ตอบข้อใดข้อหนึ่งใน 2 ข้อแรก ได้ 0 คะแนน

ผู้ที่ตอบข้อใดข้อหนึ่งใน 2 ข้อหลัง ได้ 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย (ธนา นิลชัยโกวิทย์ และคณะ. 2539)

จุดตัดคะแนน

ใช้การนับจำนวนข้อที่ได้คะแนนทั้งหมด แล้วนำมารวมกันและมีจุดตัดคะแนน ดังนี้

คือ 11/12 ตั้งแต่ 12 คะแนนขึ้นไป ถือว่าผิดปกติ

คะแนนที่ 0 – 11 คะแนน มีสุขภาพจิตดี

คะแนนที่ 12 – 16 คะแนน มีสุขภาพจิตบกพร่อง

ตอนที่ 4 แบบสอบถามที่พักออาศัย

แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับที่พักอาศัย มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับที่พักอาศัย เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามของ วิภูสนา สาคริตชานันท์ (2545 : 83 – 84)

และ ลีลศร พ่วงศรี (2546 : 163 – 165)

4.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 4.1 และ 4.2 โดยมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ จริงมากที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย จริงน้อยที่สุด ตามแนวคิดของลิเคอร์ท

ตัวอย่างแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาตอบแบบสอบถามนี้โดยพิจารณา เลือกข้อความแต่ละข้อความ ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความรู้สึกนึกคิดของท่านมากที่สุด เพียงคำตอบเดียว

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านปานกลาง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0.	ท่านต้องใช้เวลามากในการเดินทาง					
00.	ท่านพอใจในสิ่งอำนวยความสะดวกภายในบ้าน					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
จริง	ให้คะแนน 4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

ข้อความทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน
------------	------------------

จริง	ให้คะแนน 2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน 4 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน

การแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์. 2528 : 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง นักศึกษามีความสะดวกในด้านที่พักอาศัยมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง นักศึกษามีความสะดวกในด้านที่พักอาศัยปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง นักศึกษามีความสะดวกในด้านที่พักอาศัยน้อย

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว

แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ การปฏิบัติตนของนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว และการปฏิบัติตนของสมาชิกในครอบครัวกับนักศึกษา มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

5.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

5.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามของ แสงอรุณ พนิจพัฒน์พล (2545 : 80 – 81) และ ศักดิ์ดา พยัคฆ์โส (2545 : 75 – 77)

5.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 5.1 และ 5.2 โดยมีลักษณะเป็น มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ จริงมากที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย จริงน้อยที่สุด ตามแนวคิดของลิเคอร์ท

ตัวอย่างแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาตอบแบบสอบถามนี้โดยพิจารณา เลือกข้อความแต่ละข้อความ ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความรู้สึกนึกคิดของท่านมากที่สุด เพียงคำตอบเดียว

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านปานกลาง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0.	ท่านไม่ให้ความสนใจในเรื่องส่วนตัวของสมาชิกในครอบครัว					
00.	สมาชิกในครอบครัวให้ความสนใจในสุขภาพของท่าน					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
จริง	ให้คะแนน 4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

ข้อความทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน
จริง	ให้คะแนน 2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน 4 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน

การแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์. 2528 : 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัวดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัวดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัวไม่ดี

ตอนที่ 6 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัย

แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัย มีขั้นตอนการ

สร้าง ดังนี้

6.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัย เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

6.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามของ นิลวรรณ อมรปิยะพงศ์ (2544 : 110 – 115) และ ัญญา ผาดจันทิก (2544 : 118 – 119)

6.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 6.1 และ 6.2 โดยมีลักษณะเป็น มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ จริงมากที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย จริงน้อยที่สุด ตามแนวคิดของลิเคอร์ท์

ตัวอย่างแบบสอบถาม

คำชี้แจง แบบสอบถามส่วนนี้ ต้องการทราบลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัยของท่าน กรุณาตอบแบบสอบถามนี้โดยพิจารณา เลือกข้อความแต่ละข้อความ ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความรู้สึกนึกคิดของท่านมากที่สุด เพียงคำตอบเดียว

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านปานกลาง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0.	วิธีการสอนของครู ทำให้ท่านสนใจเรียน					
00.	ท่านพอใจที่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของวิทยาลัย					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
จริง	ให้คะแนน 4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน

จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน
ข้อความทางบวกให้คะแนน ดังนี้	
จริงที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน
จริง	ให้คะแนน 2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน 4 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน

การแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์. 2528 : 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00	หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกใน ครอบครัวดี
คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66	หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกใน ครอบครัวดีพอใช้
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33	หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกใน ครอบครัวไม่ดี

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์

แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

7.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

7.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามของ ตักดีดา พยัคฆโส (2545 : 80 – 81) และแสงอรุณ พนิจพัฒนพล (2545 : 86 – 87)

7.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 7.1 และ 7.2 โดยมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ จริงมากที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย จริงน้อยที่สุด ตามแนวคิดของลิเคอร์ท

ตัวอย่างแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาตอบแบบสอบถามนี้โดยพิจารณา เลือกข้อความแต่ละข้อความ ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความรู้สึกนึกคิดของท่านมากที่สุด เพียงคำตอบเดียว

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านปานกลาง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0.	อาจารย์รับฟังความคิดเห็นของท่าน					
00.	ท่านปรึกษาปัญหาการเรียนกับอาจารย์ไม่ได้					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
จริง	ให้คะแนน 4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

ข้อความทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน
จริง	ให้คะแนน 2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน 4 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน

การแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์. 2528 : 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ดี
คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ดีพอใช้
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ไม่ดี

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

8.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

8.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามของ สุกัญญา แยมยิ้ม (2541 : 100 – 102)

8.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 8.1 และ 8.2 โดยมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ จริงมากที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย จริงน้อยที่สุด ตามแนวคิดของลิเคอร์ท์

ตัวอย่างแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาตอบแบบสอบถามนี้โดยพิจารณา เลือกข้อความแต่ละข้อความ ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความรู้สึกนึกคิดของท่านมากที่สุด เพียงคำตอบเดียว

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านปานกลาง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0.	ท่านให้ความช่วยเหลือเพื่อนที่เรียนอ่อน					
00.	ท่านทำงานร่วมกับเพื่อนได้ดี					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
จริง	ให้คะแนน 4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

ข้อความทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน
จริง	ให้คะแนน 2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน 4 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน

การแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์. 2528 : 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนไม่ดี

ตอนที่ 9 แบบสอบถามทักษะชีวิต

แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะชีวิต มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

9.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

9.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามของ ดุษฎี สุทธิปริยาศรี (2542 : 5 – 17) และ วิชาพรพรณ ผลผลา (2541 : 148 – 149)

9.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 9.1 และ 9.2 โดยมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (RatingScale) 5 ระดับ คือ จริงมากที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย จริงน้อยที่สุด ตามแนวคิดของลิเคอร์ท์

ตัวอย่างแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาตอบแบบสอบถามนี้โดยพิจารณา เลือกข้อความแต่ละข้อความ ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความรู้สึกนึกคิดของท่านมากที่สุด เพียงคำตอบเดียว

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านปานกลาง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0.	<u>ด้านพุทธิพิสัย</u> ท่านติดตามข้อมูลข่าวสารเป็นประจำ					
00.	<u>ด้านจิตพิสัย</u> ท่านรู้สึกว่ามีใครเข้าใจท่าน					
000.	<u>ด้านทักษะพิสัย</u> ท่านสามารถใช้คำพูดกับบุคคลได้อย่างเหมาะสม					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
จริง	ให้คะแนน 4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

ข้อความทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน
จริง	ให้คะแนน 2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน 4 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน

การแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์. 2528 : 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง มีทักษะชีวิตอยู่ในระดับดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง มีทักษะชีวิตอยู่ในระดับดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง มีทักษะชีวิตอยู่ในระดับไม่ดี

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำไปหาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้แก่ รองศาสตราจารย์เวธณี กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรพรรณรัตน์ พลอยล้อมแสง และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. นำแบบสอบถามซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี เขตปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี จำนวน 100 คน ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง – ต่ำ แล้วทดสอบด้วย t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาเป็นแบบสอบถามในการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 แบบสอบถามตอนที่ 2 แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง มีจำนวน 15 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 1.937 – 6.051

2.2 แบบสอบถามตอนที่ 4 แบบสอบถามที่พึงอาศัย มีจำนวน 9 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 1.933 – 6.114

2.3 แบบสอบถามตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว มีจำนวน 31 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.125 – 6.913

2.4 แบบสอบถามตอนที่ 6 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัย มีจำนวน 19 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.021 – 6.114

2.5 แบบสอบถามตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ มีจำนวน 18 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.035 – 6.648

2.6 แบบสอบถามตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน มีจำนวน 16 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 1.924 – 6.295

2.7 แบบสอบถามตอนที่ 9 แบบสอบถามทักษะชีวิต มีจำนวน 32 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.021 – 6.363

3. นำแบบทดสอบที่คัดเลือกแล้วในข้อ 2 มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ผลดังนี้

3.1 แบบสอบถามตอนที่ 2 แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8512

3.2 แบบสอบถามตอนที่ 4 แบบสอบถามที่พึงอาศัยได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7662

3.3 แบบสอบถามตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9038

3.4 แบบสอบถามตอนที่ 6 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัย ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8470

3.5 แบบสอบถามตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8529

3.6 แบบสอบถามตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8678

3.7 แบบสอบถามตอนที่ 9 แบบสอบถามทักษะชีวิต ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8930

การรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อนำไปขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยความสะดวกตอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำไปส่งด้วยตนเองยังหน่วยงานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และได้พบกับอาจารย์หัวหน้าแผนกเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการทำวิจัยในครั้งนี้ โดยทำการแจกแบบสอบถามระหว่างวันที่ 18 ธันวาคม 2546 ถึงวันที่ 5 มกราคม 2547 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามจำนวน 313 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 301 ฉบับ จากนั้นนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม พบว่ามีแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 295 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.25

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยใช้การคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัยกับทักษะชีวิต
3. วิเคราะห์ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัย ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่
 - 1.1 หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูง – ต่ำ แล้วทดสอบด้วย t-test
 - 1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.1 สถิติพื้นฐาน

2.1.1 ค่าร้อยละ

2.1.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

2.1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)

2.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.2.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัยกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

2.2.2 วิเคราะห์ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ (Degree of Freedom)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - Distribution
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว (Mean Squares)
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
SE	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
SE_b	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ตัวพยากรณ์
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
$\hat{Y}$	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ที่แทนค่าในรูปคะแนนดิบ
Z	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ที่แทนค่าในรูปคะแนนมาตรฐาน
X_1	แทน	อายุ
X_2	แทน	รายได้นักศึกษา
X_3	แทน	นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1
X_4	แทน	นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2
X_5	แทน	นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3
X_6	แทน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

X_7	แทน	ความภาคภูมิใจในตนเอง
X_8	แทน	สุขภาพจิต
X_9	แทน	ที่พักอาศัย
X_{10}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว
X_{11}	แทน	ลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัย
X_{12}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์
X_{13}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน
Y	แทน	ทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยใช้การคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัย กับทักษะชีวิต โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. วิเคราะห์ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัย ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยขอเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์จำนวนร้อยละของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง โดยจำแนกตามชั้นปี

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ได้แก่ อายุ รายได้นักศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต ที่พักอาศัย สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว ลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัย สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน และทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัยกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ ที่สามารถพยากรณ์ทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์จำนวนร้อยละของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง โดยจำแนกตามชั้นปี ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนร้อยละของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำแนกตามชั้นปี

ตัวแปร	ระดับของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
ระดับชั้นปี	ชั้นปีที่ 1	102	34.6
	ชั้นปีที่ 2	99	33.6
	ชั้นปีที่ 3	94	31.9
	รวม	295	100.0

จากตาราง 2 พบว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 295 คน จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นปี พบว่านักศึกษาระดับประกาศนียบัตรชั้นปีที่ 1 มีจำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6 นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรชั้นปีที่ 2 มีจำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรชั้นปีที่ 3 มีจำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 31.9 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ได้แก่ อายุ รายได้นักศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต ที่พึงอาศัย สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว ลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัย สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน และทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ดังแสดงผลในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร ได้แก่ อายุ รายได้นักศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต ที่พักอาศัย สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว ลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัย สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ตัวแปร	$\bar{X}$	S	เกณฑ์การแปลผล
1. อายุ	16.75	1.111	วัยรุ่น
2. รายได้นักศึกษา	2060.75	746.845	ปานกลาง
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	2.67	.4533	ปานกลาง
4. ความภาคภูมิใจในตนเอง	3.43	.4181	ปานกลาง
5. สุขภาพจิต	9.09	9.1924	ดี
6. ที่พักอาศัย	3.57	.5619	ดีพอใช้
7. สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว	3.42	.5578	ดีพอใช้
8. ลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัย	3.07	.5722	ดีพอใช้
9. สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์	3.36	.5849	ดีพอใช้
10. สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับ เพื่อน	3.58	.5096	ดีพอใช้
11. ทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	3.20	.3504	ดีพอใช้

จากตาราง 3 พบว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร มีอายุอยู่ในช่วงวัยรุ่น รายได้ต่อเดือนของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ความภาคภูมิใจในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสุขภาพจิตอยู่ในระดับดี ที่พักอาศัย สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว ลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัย สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และทักษะชีวิตอยู่ในระดับดีพอใช้

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ อายุ รายได้นักศึกษา ชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต ที่พักอาศัย ตัวแปรด้านครอบครัว ได้แก่สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัย ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัย สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน กับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) มาวิเคราะห์แบบสหสัมพันธ์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทุกตัวเป็นคู่ ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	Y
X ₁	1.00	.211**	-.383**	.063	.326**	-.030	-.038	-.072	-.107	-.017	-.109	-.164**	.043	-.031
X ₂		1.00	.005	-.132*	.129*	.020	-.149*	.084	-.059	-.029	-.006	.001	.010	-.043
X ₃			1.00	-.517**	-.497**	.155**	-.041	.093	.032	-.028	.112	.224**	-.009	-.052
X ₄				1.00	-.486**	-.040	.005	.118*	-.122*	-.124*	.042	-.059	-.143*	-.114*
X ₅					1.00	-.117*	.037	-.215**	.091	.154**	-.157**	-.169**	.154**	.169**
X ₆						1.00	.121*	.065	-.059	.171**	.068	.190**	-.040	.173**
X ₇							1.00	-.472**	.417**	.351**	.210**	.206**	.297**	.555**
X ₈								1.00	-.335**	-.403**	-.064	-.068	-.296**	-.503**
X ₉									1.00	.411**	.112	.243**	.318**	.446**
X ₁₀										1.00	.170**	.266**	.427**	.816**
X ₁₁											1.00	.380**	.380**	.080
X ₁₂												1.00	.456**	.199**
X ₁₃													1.00	.318**
Y														1.00

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวพยากรณ์กับทักษะชีวิต ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง -.114 ถึง .318 ดังนี้

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 7 ตัวแปร ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (X_5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_6) ความภาคภูมิใจในตนเอง (X_7) ที่พักอาศัย (X_9) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว (X_{10}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ (X_{12}) และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน (X_{13})

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร มี 2 ตัวแปร ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 (X_4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และตัวแปรสุขภาพจิต (X_8) มีความสัมพันธ์ทางลบกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร มี 4 ตัวแปร ได้แก่ อายุ (X_1) รายได้นักศึกษา (X_2) นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 (X_3) และลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัย (X_{11})

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ ที่สามารถพยากรณ์ทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 5 และตาราง 6

ตาราง 5 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวพยากรณ์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	5	27.777	5.555	192.790**
Residual	289	8.328	2.882	
Total	294	36.105		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่า ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า มีตัวแปรพยากรณ์จำนวน 5 ตัวแปร ที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง โดยมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงผลการวิเคราะห์ในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ทักษะชีวิต ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ตัวแปร	b	SE _b	β	R	R ²	F
X ₁₀	.513	.021	.816	.816	.666	583.453
X ₁₀ X ₇	.256	.026	.306	.865	.748	432.483
X ₁₀ X ₇ X ₁₁	-6.75	.018	-.110	.871	.759	305.678
X ₁₀ X ₇ X ₁₁ X ₈	-3.57	.001	-.094	.875	.765	236.468
X ₁₀ X ₇ X ₁₁ X ₈ X ₁₃	-.052	.023	-.076	.877	.769	192.790

R	=	.877
R ²	=	.769
SE	=	.023
a	=	1.195

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 พบว่า ผลการวิเคราะห์โดยนำตัวพยากรณ์เข้าสมการถดถอยทีละตัวแปรจนถึงที่สุด พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง มี 5 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว (X₁₀) ความภาคภูมิใจในตนเอง (X₇) ลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัย (X₁₁) สุขภาพจิต (X₈) และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน (X₁₃) ตามลำดับ สามารถพยากรณ์ทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตัวแปรทั้ง 5 ตัวนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง ได้ร้อยละ 76.90 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ เท่ากับ 0.23 มีค่าคงที่ในรูปคะแนนดิบเท่ากับ 1.195

ในการสร้างสมการพยากรณ์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมืองโดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการได้ดังนี้

1. สมการพยากรณ์ทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = 1.195 + .513 X_{10} + .256 X_7 - 6.75 X_{11} - 3.57 X_8 - .052 X_{13}$$

2. สมการพยากรณ์ทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง ในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z = .816 X_{10} + .306 X_7 - .110 X_{11} - .094 X_8 - .076 X_{13}$$

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัยกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัย ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัย มีความสัมพันธ์กับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
2. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัย ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางนโยบาย สำหรับครู อาจารย์ และผู้บริหาร เพื่อพัฒนาและส่งเสริมทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ช่างอุตสาหกรรม ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 จำนวน 1,194 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ช่างอุตสาหกรรม ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 จำนวน 313 คน ที่มีระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Yamane. 1996 : 583) ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากร โดยมีชั้นปีเป็นชั้น (Strata)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

3.1 ตัวแปรอิสระ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

3.1.1 ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่

- 3.1.1.1 อายุ
- 3.1.1.2 ชั้นปีที่กำลังศึกษา
- 3.1.1.3 รายได้นักศึกษา
- 3.1.1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 3.1.1.5 ความภาคภูมิใจในตนเอง
- 3.1.1.6 สุขภาพจิต
- 3.1.1.7 ที่พักอาศัย

3.1.2 ตัวแปรด้านครอบครัว ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว

3.1.3 ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัย ได้แก่

- 3.1.3.1 ลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัย
- 3.1.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์
- 3.1.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะชีวิต

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นแบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง ซึ่งแบ่งออกเป็น 9 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ อายุ ชั้นปี รายได้นักศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 2	แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง จำนวน 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8512
ตอนที่ 3	แบบสอบถามสุขภาพจิต จำนวน 60 ข้อ
ตอนที่ 4	แบบสอบถามที่พึงอาศัย จำนวน 9 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7662
ตอนที่ 5	แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว จำนวน 31 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9038
ตอนที่ 6	แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัย จำนวน 19 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8470
ตอนที่ 7	แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ จำนวน 18 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8529
ตอนที่ 8	แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน จำนวน 16 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8678
ตอนที่ 9	แบบสอบถามทักษะชีวิต จำนวน 32 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8930

การรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อนำไปขออนุญาตและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากผู้บริหาร ของวิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำไปส่งด้วยตนเองยังหน่วยงานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และได้พบกับอาจารย์หัวหน้าแผนกเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการทำวิจัยในครั้งนี้ โดยทำการแจกแบบสอบถามระหว่างวันที่ 18 ธันวาคม 2546 – 5 มกราคม 2547 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามจำนวน 313 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 301 ฉบับ จากนั้นนำมาตรวจความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม พบว่ามีแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 295 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.25
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยใช้การคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัยกับทักษะชีวิต โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3. วิเคราะห์ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัย ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง กรุงเทพมหานคร มีดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 7 ตัวแปร ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (X_5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_6) ความภาคภูมิใจในตนเอง (X_7) ที่พักอาศัย (X_9) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว (X_{10}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ (X_{12}) และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน (X_{13})

2. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร มี 2 ตัวแปร ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 (X_4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และตัวแปรสุขภาพจิต (X_8) มีความสัมพันธ์ทางลบกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร มี 4 ตัวแปร ได้แก่ อายุ (X_1) รายได้นักศึกษา (X_2) นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 (X_3) และลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัย (X_{11})

4. ตัวแปรที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มี 5 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว (X_{10}) ความภาคภูมิใจในตนเอง (X_7) ลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัย (X_{11}) สุขภาพจิต (X_8) และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน (X_{13}) ตามลำดับ โดยสามารถพยากรณ์ทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.01 ซึ่งตัวแปรทั้ง 5 ตัวนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 76.90

5. สมการพยากรณ์ทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนี้

5.1 สมการพยากรณ์ทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = 1.195 + .513 X_{10} + .256 X_7 - 6.75 X_{11} - 3.57 X_8 - .052 X_{13}$$

5.2 สมการพยากรณ์ทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง ในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z = .816 X_{10} + .306 X_7 - .110 X_{11} - .094 X_8 - .076 X_{13}$$

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง กรุงเทพมหานคร อภิปรายได้ดังนี้

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 7 ตัวแปร ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (X_5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_6) ความภาคภูมิใจในตนเอง (X_7) ที่พักอาศัย (X_9) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว (X_{10}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ (X_{12}) และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน (X_{13}) อภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 มีทักษะชีวิตที่ดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 เป็นนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายในการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และกำลังจะจบการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จากประสบการณ์ การฝึกฝนและทักษะในด้านการเรียน ด้านการทำงาน และด้านสังคมที่ผ่านมา ทำให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 มีความรู้ ความชำนาญในด้านต่างๆ เป็นอย่างดี มีทักษะชีวิตในด้านการตัดสินใจและแก้ปัญหา ตลอดจนสามารถที่

จะเผชิญกับปัญหาและสถานการณ์ต่างๆ รอบตัวได้ โดยใช้การคิดวิเคราะห์ ผลดี ผลเสีย และสามารถเลือกทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา จากประสบการณ์ที่นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ได้เรียนรูมา ซึ่งจะทำให้นักศึกษาเกิดความมั่นใจและได้รับความเชื่อถือจากบุคคลรอบข้าง ส่งผลให้นักศึกษารู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง อันเป็นการส่งเสริมพัฒนาการและการและการปรับตัวของนักศึกษาให้ดียิ่งขึ้น ดังที่ สุชาดา ปภาพจน์ (2538 : 25) กล่าวว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิจาร์ณ และความสามารถในการแยกแยะข้อมูลข่าวสารขึ้นอยู่กับการศึกษา การเรียนรู้ และการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสมของบุคคล

1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีทักษะชีวิตที่ดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีความสามารถในการวิเคราะห์ วิจาร์ณ สามารถเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน มีการวางแผนในการเรียนที่ดี และเมื่อนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี จะทำให้นักศึกษาเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออก มีความรับผิดชอบต่องานตัวเอง อีกทั้งได้รับการยอมรับจากคนในสังคม ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีการพัฒนาทักษะในด้านต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของณัญญา ผาดจันทิก (2545 : 79) ที่ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3 ความภาคภูมิใจในตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักศึกษาที่มีความภาคภูมิใจในตนเองมากมีทักษะชีวิตที่ดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาที่มีความภาคภูมิใจในตนเองมากจะมีความรู้สึกที่ตนเองมีคุณค่า มีประโยชน์ต่อคนรอบข้าง และสังคม ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษามีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าตัดสินใจในเรื่องต่างๆ สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งใหม่ๆ ได้ รวมทั้งมีความภาคภูมิใจในความสามารถของตนเอง ดังที่ ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2544 : 193 –194) กล่าวว่า นิสิตนักศึกษาที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง จะทำให้นิสิตนักศึกษามีความสนใจในการเรียน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสถาบันอย่างเหมาะสม

1.4 ที่พักอาศัย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีที่พักอาศัยอยู่ในระดับดีมีทักษะชีวิตที่ดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพส่วนใหญ่ยังอาศัยอยู่กับบิดามารดา ซึ่งบิดามารดาจะเป็นผู้ดูแลที่พักอาศัย จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก สาธารณูปโภคครบถ้วน อาทิ ค่าประปา ค่าไฟฟ้า และจัดการบริเวณที่พักอาศัยอย่างเป็นระเบียบและสะอาด อีกทั้งการเดินทางจากที่พัก

อาศัยไปวิทยาลัยของนักศึกษาที่มีความสะดวก ทำให้นักศึกษาไม่มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับที่พักอาศัย รู้สึกปลอดภัยและสามารถทำกิจกรรมต่างๆที่ต้องการได้อย่างเต็มที่โดยไม่มีความกังวล ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของนักศึกษาในอนาคตและพัฒนาการในด้านความคิดสร้างสรรค์ สอดคล้องกับการศึกษาของสุพัตรา ศรีวณิชชากร. (2534 : 65-67) ที่ศึกษาสิ่งแวดล้อมในด้านที่พักอาศัยของวัยรุ่น พบว่า ที่พักอาศัยส่งผลต่อพฤติกรรมการแสดงออกของวัยรุ่น ซึ่งวัยรุ่นจะปฏิบัติตามชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่

1.5 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักศึกษาที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกในครอบครัวมีทักษะชีวิตที่ดี ทั้งนี้เพราะการที่สมาชิกในครอบครัวให้ความรักความห่วงใยต่อนักศึกษา ให้กำลังใจและไว้วางใจในการทำกิจกรรมของนักศึกษา เป็นที่ปรึกษาทั้งในด้านการเรียนและด้านส่วนตัว ก็จะทำให้นักศึกษาเกิดความรู้สึกอบอุ่นใจ มีความสุข และสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความมั่นใจ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ และถึงแม้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้น นักศึกษาไม่สามารถแก้ไขได้ ก็สามารถขอความช่วยเหลือและปรึกษาปัญหากับสมาชิกในครอบครัวได้ และในส่วนของนักศึกษาที่ปฏิบัติต่อสมาชิกในครอบครัว เคารพเชื่อฟัง ปฏิบัติตามคำสั่งสอน และให้ความช่วยเหลือสมาชิกในครอบครัวทุกๆ ด้าน ซึ่งจะเป็นการสร้าง ความอบอุ่น และทำให้นักศึกษามีความสุขเมื่ออยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัว รวมถึงมีการปรับตัวที่ดีและสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แบควิน. (Bakwin. 1967 : 121) ที่ศึกษาปัญหาของเด็กวัยรุ่น พบว่า บิดามารดาที่ให้ความรักและเอาใจใส่ดูแลลูก มีความเข้าใจในการอบรมเลี้ยงดูลูกอย่างเหมาะสม ครอบครัวนั้นย่อมจะสร้างเด็กที่มีชีวิตปกติสุข แต่ถ้าสัมพันธภาพระหว่างครอบครัวไม่มั่นคงและไม่อบอุ่น โดยมากเด็กจะมีปัญหาเรื่องความประพฤติ และจะแสดงพฤติกรรมที่เป็นการกระทำความผิด หรือเด็กจะกระทำความผิดโดยไม่เจตนาอันเนื่องมาจากขาดการอบรมสั่งสอนที่ดี และสอดคล้องกับ งานวิจัยของกรมพลศึกษา. (2530 : 12) ที่ศึกษาสาเหตุของนักเรียนก่อการวิวาทในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนนักศึกษาที่มีสัมพันธภาพที่ไม่ดีกับบิดามารดาหรือบิดามารดาไม่ค่อยมีเวลาให้นักเรียนนักศึกษา ไม่อบรมเลี้ยงดู จะส่งผลต่อพฤติกรรมของนักเรียนนักศึกษา ซึ่งอาจจะแสดงในลักษณะการทะเลาะวิวาท หรือความก้าวร้าว

1.6 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักศึกษาที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับอาจารย์มีทักษะชีวิตที่ดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับอาจารย์ จะได้รับคำปรึกษาแนะนำข้อปฏิบัติต่างๆ และช่วยเหลือนักศึกษาเมื่อมีปัญหา ให้ความดูแลเอาใจใส่เรื่องการเรียนและเรื่องส่วนตัว ส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีโอกาสพัฒนาดตนเองทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และเป็นผู้ที่คอยเข้มงวดในเรื่องการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ และการบริการต่างๆ ของวิทยาลัย ซึ่งทำให้นักศึกษามีความรู้ที่ติดกับอาจารย์ กล้าที่จะเข้าพบ กล้าที่จะปรึกษาอาจารย์ ซึ่งจะช่วย

ลดปัญหาในด้านต่างๆ ของนักศึกษา ทำให้สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์เป็นไปในทางที่ดี และส่งเสริมให้นักศึกษามีความมั่นใจ มีความรับผิดชอบต่องานของตนเองพร้อมที่จะเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ ดังที่ โคแกน. (Cogan. 1975 : 135 – 139) อธิบายว่า ความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างอาจารย์และนักศึกษา จะทำให้การเรียนรู้ของนักศึกษาดีขึ้น อาจารย์และนักศึกษามีความสัมพันธ์กันมากเท่าใด นักศึกษาจะสามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ ด้านการคิด ด้านการตระหนักรู้ในตน ความคิดสร้างสรรค์ และความรับผิดชอบได้ดีขึ้น และสิริวรรณ ศรีพหล. (2528 : 172 – 174) กล่าวว่า อาจารย์ที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็น โดยคอยให้คำปรึกษา ข้อชี้แนะ ซึ่งจะทำให้นักศึกษามีพัฒนาการทางสติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมอย่างเต็มที่ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษามีความรับผิดชอบตัวเอง สามารถคิด วิเคราะห์ วิวิจารณ์ หาทางแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมและตระหนักรู้ในคุณค่าของตนเอง ทฟ. (Tough. :1971) กล่าวว่า ผู้สอนที่ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมถึงมีการถามปัญหาและอภิปรายทุกแง่มุมให้แตกฉาน แลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นซึ่งกันและกันและมีวัตถุประสงค์ของการเรียนที่ทุกคนยอมรับ จะทำให้นักศึกษารู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า ทำให้เกิดความมั่นใจ มีความสามารถในการสื่อสารและสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม และสุบัญญัติสาร (2529 : 41) กล่าวว่า ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ดังนั้นอาจารย์จะต้องให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและแสดงความสามารถให้มากที่สุดมีบรรยากาศแห่งการยอมรับซึ่งกันและกัน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุนันทา แก้วสุข (2545 : 2 - 3) ที่ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา สถาบันราชภัฏธนบุรี พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจมากต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา ได้แก่ การสร้างบรรยากาศอบอุ่นเป็นกันเองเมื่อนักศึกษาเข้าพบ การเอาใจใส่ดูแลความประพฤติของนักศึกษา การให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักศึกษาเมื่อมีปัญหา อีกทั้งการปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องระเบียบวินัย ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษามีความมั่นใจในตนเอง ตระหนักรู้ในตนเอง และสามารถหาทางเลือกที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา

1.7 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักศึกษาที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนมีทักษะชีวิตที่ดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน จะได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อน ดูแลในเรื่องส่วนตัวและการเรียน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีความใกล้ชิดห่วงใยด้วยความจริงใจและร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยกัน ทั้งนี้นักศึกษากล้าที่จะพูดคุยเรื่องส่วนตัวกับเพื่อนในวัยเดียวกันมากกว่าที่จะพูดคุยกับบิดามารดา หรืออาจารย์ และเพื่อนสามารถช่วยให้นักศึกษามีความมั่นใจในตนเอง มีความเชื่อมั่นในการเข้าสังคมและสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นเพิ่มขึ้น ทำให้การดำเนินชีวิตในสังคมมีประสิทธิภาพและสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม ดังที่ รวีวรรณ แก้วลา. (2536 : 90) กล่าวว่า นักศึกษาจะเรียนรู้และปรึกษาเรื่องต่างๆ กับเพื่อนมากกว่าบิดามารดา เมื่อสังคมกลุ่มเพื่อน

ดี นักศึกษาก็จะได้รับอิทธิพลของเพื่อนไปด้วย หากนักศึกษากลุ่มเพื่อนไม่ดีก็จะส่งผลต่อสภาพจิตใจ ความรู้สึก พฤติกรรม แนวคิด การเรียนและการดำเนินชีวิตของนักศึกษา

2 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร มี 2 ตัวแปร ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 (X_4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ตัวแปรสุขภาพจิต (X_8) มีความสัมพันธ์ทางลบกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 มีความสัมพันธ์ทางลบกับ ทักษะชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 มีทักษะชีวิตไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 เริ่มมีการปรับตัวและเข้ากับผู้อื่นได้ มีการจัดการในด้านต่างๆ ได้ดีขึ้น ทั้งในด้านส่วนตัวและด้านสังคม ทำให้ชีวิตไม่ต้องกระตือรือร้น เกิดการเบื่อหน่าย มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องต่างๆ ค่อนข้างน้อย ไม่มีแรงกดดัน และปัญหาต่างๆ ก็เคยพบมาแล้วและสามารถแก้ไขได้ ทำให้นักศึกษาเริ่มมีความเคยชินและชำนาญในด้านการเรียน การงานและสังคมและคิดว่าตนเองสามารถควบคุมสถานการณ์ต่างๆ ได้ ดังที่กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527 : 172) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ การปรับตัว และการแก้ไขปัญหาในทางที่เหมาะสมของบุคคลเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ แล้วแสดงภาวะของจิตใจในด้านความพร้อม ซึ่งการเรียนรู้ที่ไม่ดีหรือในทางลบ จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมในลักษณะการหลีกเลี่ยง เบื่อหน่าย หรือแสดงพฤติกรรมต่อต้าน

2.2 สุขภาพจิตมีความสัมพันธ์ทางลบกับทักษะชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักศึกษาที่มีสุขภาพจิตดีมีทักษะชีวิตที่ดี ทั้งนี้เพราะสุขภาพจิตเป็นสภาพทางด้านจิตใจของนักศึกษา ซึ่งจากการใช้แบบคัดกรองสุขภาพจิต ไทย จี เอช คิว 60 (Thai GHQ 60) ทำให้ทราบว่านักศึกษาที่มีคะแนนสุขภาพจิตน้อย คือนักศึกษาที่มีสุขภาพจิตดีและนักศึกษาที่มีคะแนนสุขภาพจิตมาก คือ เป็นนักศึกษาที่มีสุขภาพจิตบกพร่อง ดังนั้นการที่สุขภาพจิตมีความสัมพันธ์ทางลบกับทักษะชีวิต มิได้หมายความว่านักศึกษาที่มีสุขภาพจิตดีมีทักษะชีวิตไม่ดี แต่หมายความว่านักศึกษาที่มีสุขภาพจิตดีมีทักษะชีวิตดี และนักศึกษาที่มีสุขภาพจิตบกพร่องมีทักษะชีวิตไม่ดี ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษามีความรู้สึกว่าตนเองมีสุขภาพจิตที่ดี จะมีความตระหนักรู้ในตน และรู้สึกว่าคุณภาพตนเองไม่มีปัญหา ไม่มีความวิตกกังวลในด้านการปรับตัว ดังที่ อัมพร โอตะระกุล. (2538 : 114 -115) กล่าวว่าวัยรุ่นมีความต้องการที่จะเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง กล้าที่จะตัดสินใจ ไม่ต้องการการพึ่งพาผู้อื่น แต่ก็จะมีลักษณะที่เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ยังขาดความรอบคอบ และมีการปรับตัวสู่สังคมภายนอกมากขึ้น จึงทำให้วัยรุ่นอยากทำอะไรหลายๆ อย่าง โดยไม่มีความวิตกกังวลต่อปัญหาที่เกิดขึ้น ทำให้มีสุขภาพจิตดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ โอเบอร์ทัฟเฟอร์ (Oberteuffer.

1954 : 296 – 297) ศึกษาสุขภาพจิตที่เกี่ยวกับการศึกษาในโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่าชั้นเรียนมีผลต่อสุขภาพจิตของนักเรียน และการจัดบรรยากาศของห้องเรียนดีจะมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีสุขภาพจิตที่ดี และเป็นส่วนช่วยให้นักเรียนปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตในอนาคต

3. ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร มี 4 ตัวแปร ได้แก่ อายุ (X_1) รายได้นักศึกษา (X_2) นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 (X_3) และลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัย (X_{11}) อภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ แสดงว่านักศึกษาที่มีอายุมากบางคนมีทักษะชีวิตดี หรือนักศึกษาที่มีอายุมากบางคน มีทักษะชีวิตไม่ดี

นักศึกษาที่มีอายุมากบางคนมีทักษะชีวิตดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่มีอายุมากบางคน มีประสบการณ์การเรียนรู้ และการปรับตัวในการดำเนินชีวิตมาระยะหนึ่ง ทำให้สามารถวิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์ คิดแก้ปัญหา และสามารถค้นพบวิธีแก้ปัญหาอันเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้ดี มีความตระหนักรู้ในตน รู้จักให้ รู้จักรับจากผู้อื่น และมีความสามารถในการจัดการกับอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม จึงทำให้นักศึกษาที่มีอายุมากบางคนมีทักษะชีวิตดี

นักศึกษาที่มีอายุมากบางคนมีทักษะชีวิตไม่ดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่มีอายุมากบางคน ที่มีการดำเนินชีวิตที่ไม่ดีทั้งในด้านการเรียน การทำงาน และด้านสังคม ทำให้นักศึกษาเกิดความท้อแท้หมดกำลังใจ และนักศึกษาเมื่อมีอายุมากขึ้น จะไม่อยากรับรู้สิ่งใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น ขาดความเอาใจใส่ ไม่มีความกระตือรือร้นในด้านต่างๆ และรู้สึกว่าตนเองไม่มีคุณค่า สิ้นหวังหมดความพยายาม คิดว่าทำอะไรก็คงไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งมีผลต่อการตั้งความคาดหวังของการดำเนินชีวิตในอนาคต ดังที่งานวิจัยของสมโภชน์ สุขวัฒน์. (2530 : 36) ศึกษาเรื่องยาเสพติดในกลุ่มวัยรุ่นไทย พบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับวัยรุ่นที่ติดยาเสพติด จะขึ้นอยู่กับเพื่อนที่ชักชวนไปในทางที่ไม่ดี และปัญหาส่วนตัว ปัญหาครอบครัวที่ขาดความอบอุ่น การปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นไม่ได้ ครอบครัวแตกแยก มีสัมพันธภาพและการสื่อสารที่ไม่ดีกับบุคคลอื่น ทำให้วัยรุ่นหันไปใช้ยาเสพติดได้ง่าย

3.2 รายได้ต่อเดือนของนักศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ แสดงว่า นักศึกษาที่มีรายได้ต่อเดือนน้อยบางคนมีทักษะชีวิตดี หรือนักศึกษาที่มีรายได้ต่อเดือนน้อยบางคนมีทักษะชีวิตไม่ดี

นักศึกษาที่มีรายได้ต่อเดือนน้อยบางคนมีทักษะชีวิตดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษา มีการใช้จ่ายอย่างประหยัด ไม่ต้องมีการรับผิดชอบและมีการวางแผนในการใช้จ่ายอย่างเป็นระบบ จึงทำ

ให้นักศึกษาไม่มีความวิตกกังวลและไม่มีปัญหาในด้านการใช้จ่าย ซึ่งส่งผลต่อการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสมในอนาคต

นักศึกษาที่มีรายได้ต่อเดือนน้อยบางคนมีทักษะชีวิตไม่ดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษามีการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ทำตามใจตนเอง รายได้ไม่พอกับค่าใช้จ่าย ไม่มีความรับผิดชอบ ทำให้มีความกังวลและมีปัญหาทางด้านการใช้จ่าย ซึ่งส่งผลต่อการเรียนและทำให้การดำเนินชีวิตไม่ดี

3.3 นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ไม่มีความสัมพันธ์กับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ แสดงว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 บางคนมีทักษะชีวิตดี หรือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 บางคนมีทักษะชีวิตไม่ดี

นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 บางคนมีทักษะชีวิตดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 เป็นนักศึกษาที่เพิ่งเข้าเรียนในปีแรก ให้ความมุ่งมั่นหวังและมีความคาดหวังในด้านการเรียน ด้านการทำงานและด้านสังคม และเมื่อนักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัยได้ มีความเข้าใจในเรื่องต่างๆ รวมทั้งเลือกเรียนสาขาที่รู้สึกว่าจะตนเองมีความถนัด จะทำให้นักศึกษามีความพยายามที่จะกระทำการต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งจะส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรม อารมณ์ ความรู้สึก และการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างดี ทำให้นักศึกษาดำเนินชีวิตในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และปรับตัวในอนาคตได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของสรนันท์ สุพรรณรัตนรัฐ (2546 : 74 – 75) ที่ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับทักษะชีวิตของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบว่านิสิตชั้นปีที่ 1 มีทักษะชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับสูง ยกเว้นทักษะชีวิตด้านการแก้ปัญหาและด้านความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับปานกลาง

นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 บางคนมีทักษะชีวิตไม่ดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 เป็นนักศึกษาที่เพิ่งเข้าเรียนในปีแรก ยังมีประสบการณ์ทั้งในด้านการเรียน การทำงานและสังคมค่อนข้างน้อย ทำให้การตัดสินใจยังขาดความรอบคอบ ยังต้องการการปรับตัวและการเรียนรู้เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาวิเคราะห์ เพื่อเพิ่มความสามารถในด้านสติปัญญาและทักษะในด้านต่างๆ จึงทำให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 บางคนมีทักษะชีวิตไม่ดี ดังที่วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2527 : 28) กล่าวว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 จะรู้สึกสนใจต่อทุกๆ สิ่งที่อยู่รอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการเรียน ความตั้งใจในการศึกษาและอยากปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยและร่วมทำกิจกรรมกับทางมหาวิทยาลัย

3.4 ลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัย ไม่มีความสัมพันธ์กับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ แสดงว่า ลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัย ที่เกี่ยวกับ

ทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ได้แก่ อาคาร สถานที่เรียน สภาพอาคาร ขนาดของห้องเรียนกับปริมาณนักศึกษา การถ่ายเทอากาศภายในห้องเรียน ความมีระเบียบเรียบร้อยภายในห้องเรียนบริเวณของห้องเรียนปราศจากสิ่งรบกวน สื่ออุปกรณ์ อุปกรณ์การเรียนการสอนเหมาะสมกับปริมาณนักศึกษา อุปกรณ์การเรียนมีคุณภาพและ ทันสมัย ทำให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพบางคนมีทักษะชีวิตที่ดี หรือนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพบางคนมีทักษะชีวิตที่ไม่ดี

ลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัยที่เหมาะสม ทำให้ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพบางคนมีทักษะชีวิตที่ดี ทั้งนี้เพราะลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัยที่เหมาะสม จะทำให้นักศึกษาได้รับความสะดวกสบายในการเรียนหรือการใช้สื่ออุปกรณ์ในการเรียนภาคปฏิบัติ ทำให้นักศึกษามีความกระตือรือร้น มีความต้องการที่จะเรียน ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษา

ลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัยที่เหมาะสม ทำให้ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพบางคนมีทักษะชีวิตที่ไม่ดี ทั้งนี้เพราะลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัยที่เหมาะสม ทำให้นักศึกษาบางคนได้รับความสะดวกสบายในการเรียนหรือการใช้สื่ออุปกรณ์ในการเรียนภาคปฏิบัติมากเกินไป ทำให้เกิดความเฉื่อยชาและไม่มีความกระตือรือร้นที่จะเรียน ทำให้รู้สึกว่าคุณค่าส่งผลต่อการปรับตัว และความสามารถในการตระหนักรู้ในตนเอง ดังที่ริต้า ดันน์ และคณะ. (Rita Dunn and others. : 1981) กล่าวว่า ลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัยจะเกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาเป็นอย่างมาก ซึ่งเนื้อหาและวิธีการเสนอเนื้อหา สื่ออุปกรณ์จะ ชักจูงให้ผู้เรียนสนใจ และเอาใจใส่กับการเรียนมากขึ้น และจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ตัวแปรที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มี 5 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว (X_{10}) ความภาคภูมิใจในตนเอง (X_7) ลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัย (X_{11}) สุขภาพจิต (X_8) และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน (X_{13}) ตามลำดับ โดยสามารถพยากรณ์ทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อภิปรายผลได้ดังนี้

4.1 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เป็นอันดับหนึ่ง ทั้งนี้เพราะสัมพันธภาพของนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัวอยู่ในระดับดี ก็จะส่งผลที่ดีต่อทักษะชีวิต ทำให้นักศึกษาสามารถคิดวิเคราะห์วิจารณ์และตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ทั้งในด้านการเรียน การทำงาน การแสดง พฤติกรรมและการดำเนินชีวิตในประจำวันของนักศึกษาทั้งต่อตนเองและสังคม เพื่อเตรียมพร้อมในการเผชิญปัญหาต่างๆ ในอนาคต และมีความสามารถปรับตัวที่ดี สร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นอย่างเหมาะสม มีความตระหนักรู้ในตนเองและมีความมั่นใจในตนเอง ขณะที่สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัวอยู่ในระดับที่ไม่ดี ก็จะส่งผลที่ไม่ดีต่อทักษะชีวิตของนักศึกษา ทั้งนี้

เพราะถ้าครอบครัวไม่อบอุ่น สมาชิกในครอบครัวไม่สนใจนักศึกษา ไม่มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ไม่ให้คำปรึกษาเมื่อนักศึกษามีปัญหา ก็จะทำให้มีผลต่อพฤติกรรมของนักศึกษาซึ่งอาจจะแสดงพฤติกรรมในทางที่ผิด ขาดความมั่นใจ เก็บตัว และไม่สามารถจัดการกับปัญหาต่างๆได้ ดังที่ โกลด์เนอร์ และ โกลด์เนอร์ (Gouldner and Gouldner. 1963 :52) กล่าวว่า บรรยากาศในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของบิดามารดา จะทำให้เด็กจะมีลักษณะและพฤติกรรมตามสังคมนั้นๆ โดยบิดามารดาจะสอนให้เด็กแสดงพฤติกรรมของตนเองตามสังคม เช่น ความซื่อสัตย์ ความขยันหมั่นเพียร ความสะอาด ความสำเร็จในการเรียน การดำเนินชีวิต การตัดสินใจ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมของบุคคล และสอดคล้องกับงานวิจัยของเฮดเดด (Heddad. 1986 : 20 – 25) ศึกษาการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยจอร์แดน พบว่า ครอบครัวเป็นตัวพยากรณ์การดำเนินชีวิตของนักศึกษาได้ดีที่สุด

4.2 ความภาคภูมิใจในตนเอง ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ เป็นอันดับสอง ทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่มีความภาคภูมิใจในตนเองมาก จะส่งผลต่อทักษะชีวิตดี ทั้งนี้เพราะ รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า ปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้ง่าย มีความเข้าใจผู้อื่น รู้จุดดีจุดด้อยของตนเอง และภาคภูมิใจในความสามารถของตนเองในด้านต่างๆ ทั้งในด้านการเรียน การทำงาน การทำกิจกรรมและทางด้านสังคม ตรงกันข้ามกับนักศึกษาที่มีความภาคภูมิใจในตนเองน้อยจะส่งผลต่อทักษะชีวิตไม่ดี ทั้งนี้เพราะรู้สึกว่าตนเองไม่มีค่า ไม่มีคนสนใจ ปรับตัวเข้ากับสังคมได้ยาก ไม่รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เกิดความท้อแท้ เหนื่อยหน่ายต่อการดำเนินชีวิต ส่งผลต่อสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นและไม่มั่นใจในตนเอง ทำให้นักศึกษามีปัญหาในการดำเนินชีวิตและไม่มีแรงจูงใจที่จะรับผิดชอบต่อสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรศักดิ์ เทียบฤทธิ์ (2539 : 23 – 24) ศึกษาความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนที่มีลักษณะแสดงตัวกับเก็บตัว พบว่า นักเรียนที่มีลักษณะแสดงตัวและเก็บตัวมีความภาคภูมิใจในตนเองแตกต่างกัน และนักเรียนที่มีลักษณะแสดงตัวมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่านักเรียนที่มีลักษณะเก็บตัว

4.3 ลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัย ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักศึกษา

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เป็นอันดับสาม ทั้งนี้เพราะลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัยจะเกี่ยวกับสถานที่เรียนที่มีความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย สื่ออุปกรณ์ต่างๆมีความทันสมัย ซึ่งองค์ประกอบต่างๆ เหล่านี้ จะมีผลต่อทักษะชีวิตในด้านการเรียน การดำเนินชีวิตและสัมพันธภาพต่อบุคคลอื่นของนักศึกษา กล่าวคือจะเป็นตัวที่กระตุ้นและส่งเสริมนักศึกษาให้เกิดการเรียนรู้ มีความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น กล้าคิด กล้าทำ และกล้าตัดสินใจ มีความเข้าใจในความสามารถของตนเองและเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง จนทำให้นักศึกษาฝึกฝนตนเองจนเกิดความชำนาญและมีทักษะในด้านต่างๆ เป็นอย่างดี สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้กับการดำเนินชีวิต ดังที่ ญญาผาดจันท์ก (2545 : 85) ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชัยบาดาล จังหวัด

ลพบุรี พบว่าบรรยากาศการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิตของนักเรียน ได้แก่ ด้านตระหนักรู้ในตน ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด

4.4 สุขภาพจิต ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เป็นอันดับสี่ ทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่มีสุขภาพจิตดีส่งผลต่อทักษะชีวิตดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่มีสุขภาพจิตดี ทำให้มองโลกในแง่ดี มีความมั่นใจในตนเอง วางใจในคนแวดล้อม จะมีความพร้อมที่จะเรียน ทำกิจกรรม และพร้อมที่จะติดต่อช่วยเหลือสังคมได้ รวมถึงในการวิเคราะห์ปัญหาที่สามารถหาวิธีแก้ปัญหาได้เหมาะสม มีลักษณะเป็นคนสร้างสรรค์ใฝ่ก้าวหน้าและมีสมรรถภาพในการปรับตัวดี ส่วนนักศึกษาที่มี สุขภาพจิตไม่ดี จะไม่ชอบทำกิจกรรม เก็บตัวและไม่ยุ่งเกี่ยวกับสังคม มีการปรับตัวไม่ดี ซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตที่ไม่ดีของนักศึกษาในอนาคต

4.5 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เป็นอันดับห้า ทั้งนี้เพราะ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ที่ดีจะส่งผลที่ดีต่อทักษะชีวิต ทำให้นักศึกษาเกิดความมั่นใจ เกิดความเชื่อมั่น รู้สึกอบอุ่น รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า มีการพึ่งพาอาศัยและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตรงกันข้ามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนไม่ดีจะส่งผลที่ไม่ดีต่อทักษะชีวิต ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาเกิดความหวาดหวั่น เกิดความสงสัยในตนเอง มองโลกในแง่ร้าย เกิดความเครียด มีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นไม่ดี ซึ่งส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของนักศึกษาในอนาคต ดังที่งานวิจัยของเบญจวรรณ บุญประกอบ (2545 : 49 – 52) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา โรงเรียนพณิชยการเพชรบุรีบริหารธุรกิจ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นที่มีต่อสังคมกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับมาก ในด้านนักศึกษาปรึกษาปัญหาทางวิชาการกับเพื่อน และให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงานทางวิชาการและงานอื่นๆ ดังนั้นสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน จึงส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหาร อาจารย์ นักการศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคนครพนม นำข้อมูลไปใช้ประกอบการวางนโยบายของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาและส่งเสริมทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพต่อไป

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัวสามารถพยากรณ์ทักษะชีวิตของนักศึกษาได้ดีที่สุด วิทยาลัยจึงต้องให้การสนับสนุนและจัดกิจกรรมเพื่อให้นักศึกษามีสัมพันธภาพที่ดีกับสมาชิกในครอบครัว

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาตัวแปรด้านอื่นๆ ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เช่น บุคลิกภาพ ความรับผิดชอบ การปรับตัว เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพกับกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เป็นต้น

2.3 ควรมีการทดลองพัฒนาสัมพันธภาพ โดยใช้เทคนิคทางจิตวิทยา เช่น กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ การระดมสมอง เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงสาธารณสุขและคณะ. (2541). คู่มือการสอนทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันเอดส์.
พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : กรมสุขภาพจิต.
- กระทรวงสาธารณสุขและคณะ. (2538). คู่มือวิทยาการฝึกอบรมเรื่องการสอนเจตคติเพื่อป้องกันโรค
เอดส์. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : กรมสุขภาพจิต.
- กระทรวงสาธารณสุขและคณะ. (2541). คู่มือจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับเด็ก.
พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี : กรมสุขภาพจิต.
- กรมสุขภาพจิต. (2519). สุขภาพจิตศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมการแพทย์. กระทรวงสาธารณสุข.
กฤษณา กิจยพันธ์. (2530). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัท บำรุงสาส์น จำกัด.
- กันยา สุวรรณแสง. (2544). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : บริษัท รวมสาส์น จำกัด.
- กำไลรัตน์ เย็นสุจิตร์. (2540). การพัฒนาทักษะชีวิต. วารสารสุขศึกษา.
- ฉวีวรรณ คล้ายนาถ. (2544). ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของหญิงให้บริการทางเพศที่มารับ
บริการในโรงพยาบาลบางรัก กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการ
ศึกษา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เฉลียวศรี พิบูลชล. (2544). 108 วิธีวัดและประเมินพหุปัญญา. กรุงเทพฯ : เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น
อินโดไชนา.
- ชนิกา จึงเจริญพานิชย์. (2546). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับปริญญา
ตรี คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิต
วิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชม ภูมิภาค. (2516). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2546). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย พิมพ์ครั้งที่ 9 กรุงเทพฯ : เทพเนรมิต
การพิมพ์.
- ณัฏยา ผาตจันทิก. (2545). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี.
ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดุชนิ สุทธิปริยาการ. (2540). ทักษะชีวิตการค้นพบตนเองด้านสุขภาพ. กรุงเทพฯ : คณะ
สาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทวีวรรณ ลีระพันธ์. (2525). ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตนเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษของนัก
เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. (สา
ธารณสุขศาสตร์). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทิตนา แหมมณี และคณะ. (2540). การเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. กรุงเทพฯ : วารสาร

ครุศาสตร์ 26.

นิภา นิธยาน. (2530). การปรับตัวและบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : สารศึกษการพิมพ์

ประเสริฐ ดันสกุลและคณะ. (2538). ยุทธศาสตร์ทักษะชีวิตเพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพเยาวชน.

กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

ยงยุทธ วงศ์ภิรมณ์ศาสตร์และคณะ. (2538). การอบรมสร้างทีมวิทยากรการสอนเจตคติและ

ทักษะเพื่อป้องกันโรคเอดส์ในกลุ่มวัยรุ่น. นนทบุรี : กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.

_____. (2538). คู่มือวิทยากรฝึกอบรม เรื่องการสอนเจตคติและทักษะเพื่อป้องกันภัยโรคเอดส์ใน
กลุ่มวัยรุ่น. นนทบุรี : กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.

_____. (2538). แนวทางการพัฒนาเด็กวัย 6 – 18 ปี โครงการพัฒนาครอบครัว. นนทบุรี : กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.

ระจิตกรแก้ว เล็กอุทัย. (2541). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเองของนิสิตคณะ

แพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว)

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.

วริญญา อรรถยุติ. (2543). การเปรียบเทียบทักษะชีวิตของวัยรุ่นที่ติดยาเสพติดและไม่ติด

ยาเสพติดในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิภาพรรณ ผลผลา. (2541). ประสิทธิภาพของโปรแกรมการเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านการเรียนรู้แบบมี

ส่วนร่วม เพื่อป้องกันเอดส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีวิทยา 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สุศึกษา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิภูสนา สาคริตชานนท์. (2545). การศึกษาคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศักดิ์ดา พัยคมโส. (2545). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของนักศึกษาตอนต้น โรงเรียน

วัดสะแกงาม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา)

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุชา จันทรเฒ. (2538). จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.

สุนันทา แก้วสุข. (2545). ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา

สถาบันราชภัฏธนบุรี. คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏธนบุรี กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏธนบุรี.

สรนันท สุพรรณรัตนรัฐ. (2546). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับทักษะชีวิตของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สุริสารณ์ วัฒนมะโน. (2540). *การประยุกต์โปรแกรมทักษะชีวิตเพื่อป้องกันโรคเอดส์ของนักเรียนชาย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดปราจีนบุรี*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุราง โคว์ตระกูล. (2544). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- แสงอรุณ พจน์พัฒนาพล. (2545). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครเหนือกรุงเทพมหานคร .
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- อรจิรา บุญทอง. (2545). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการทำงานของพนักงานบริษัทแห่ง
หนึ่ง สายธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม กรุงเทพมหานคร.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- อัมพร โอตระกูล. (2538). *สุขภาพจิต*. กรุงเทพฯ : นานักวิชาการพิมพ์.
- อำนาจ กังเทเวศน์. (2543). *ผลของกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในการป้องกันโรค
เอดส์ ของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัย
พาณิชยการอินทราชัย. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- อารี พันธุ์มณี. (2540). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. หนังสือจิตวิทยาเสริมสร้างและพัฒนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : บริษัทตันอ้อ แกรมมี จำกัด.
- ✓ Astin, A.W. (1978). *Four Critical years*. San Francisco : Jossey – Bass.
- Bakwin, H and Bakwin, R.M., (1967). *Clinical Management of Behavior Disorder in
Children*, W.B. Saunders, Philadelphia and London, 3rd ed.,
- Bandura, A. And Walters, R.H., (1965). *The Frustration Aggression Hypothesis*.
Social Learning and Personality Development. Holt Rinchart and Winston,
New York,
- Eaddy, Vanik Silas. (1969, March). *The Influence of Selected Factors on the
Vocational Choices of Vocational Agricultural Students in Louisisna*.
Dissertation Abstract. 2958 –2959.
- Feldman, K.A., & Newcomb, T.M. (1969). *The Impact of college on students*. San
Francisco : Jossey – Bass.
- Good. (1973). *Dictionary of Education*. New York : Mc Graw – Hill.

- Newman, J.C. (1941). *The Idea of a university*. New York : American Press.
- Maslow, Abraham. (1954). *Motivation and Personality*. New York : Harper & Row Publishers Inc.
- Murray, Edward J. (1961). *Motivation and Emotion*. Englewood Cliffs : Practice – Hall, 116-119 p.
- Strunin I, Hingson R. (1986). Acquired Immunodeficiency Syndrome and Adolescents : Knowledge, Beliefs, Attitudes and Behaviors Pediatrics. 79 (5) : 820 – 831.
- WHO. (1993). *Life Skills for Health and Development* . Geneva : WHO.
- . (1994). *Life Skills Education for children and Adolescents in school*. Geneva : WHO.
- . (1996). *School Health Education to Prevent AIDS and STD*. AIDS Series No.10 ; Geneva : WHO.
- . (1997). *Life Skills Education in School*. Geneva : WHO.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/11๐

วันที่ ๑๔ ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวภวิกา กลับประสิทธิ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์พาสณา จุลรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์เวณี กริทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง และ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้ นางสาวภวิกา กลับประสิทธิ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์ณภัทรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

1.2 ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคคอนเมือง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวภวิกา กลับประสิทธิ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยเทคนิคคอนเมือง เขตคอนเมือง กรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์พาสนา จุลรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1-3 ช่วงอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคคอนเมือง จำนวน 295 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยเทคนิคคอนเมือง เขตคอนเมือง กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนธันวาคม 2546 - มกราคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวภวิกา กลับประสิทธิ์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-6567929 มือถือ 09-6904662

1.1 ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคคอนเมือง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวภวิกา กลับประสิทธิ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยเทคนิคคอนเมือง เขตคอนเมือง กรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์พาสนา จุลรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 – 3 ช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคคอนเมือง จำนวน 295 คน ตอบแบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยเทคนิคคอนเมือง เขตคอนเมือง กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนธันวาคม 2546 - มกราคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวภวิกา กลับประสิทธิ์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัย
เทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง ในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 9 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ อายุ ชั้นปี รายได้นักศึกษา และ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามสุขภาพจิต

ตอนที่ 4 แบบสอบถามที่พักอาศัย

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว

ตอนที่ 6 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัย

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

ตอนที่ 9 แบบสอบถามทักษะชีวิต

แบบสอบถามมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับกับทักษะชีวิต ของนักศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ช่างอุตสาหกรรม ซึ่งนักศึกษาสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ
คำตอบของนักศึกษาไม่มีข้อใดถูกข้อใดผิด ไม่มีผลกระทบต่อการเรียนของนักศึกษา คำตอบทั้งหมดจะ
ถูกเก็บเป็นความลับ ไม่มีการเปิดเผยให้ผู้อื่นทราบ

จึงขอความกรุณาให้นักศึกษาตอบให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาให้มากที่สุด
โปรดตอบให้ครบทุกข้อ

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางสาวภวิกา กลับประสิทธิ์

นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

แบบสอบถามนี้เป็นการสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพ ช่างอุตสาหกรรม

คำชี้แจง เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หรือเติมคำตอบลง
ให้ครบถ้วนตามความเป็นจริง

1. อายุ ปี
2. รายได้นักศึกษา บาทต่อเดือน
3. ชั้นปีที่กำลังศึกษา
 - ☐ ชั้นปีที่ 1
 - ☐ ชั้นปีที่ 2
 - ☐ ชั้นปีที่ 3
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPA)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง

คำชี้แจง กรุณาตอบแบบสอบถามนี้โดยพิจารณา เลือกข้อความแต่ละข้อความ ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความรู้สึกนึกคิดของท่านมากที่สุด เพียงคำตอบเดียว

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่านปานกลาง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่านน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1.	ท่านไม่กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง					
2.	ท่านมีความมั่นใจในความคิดและการกระทำของตนเอง					
3.	ท่านพอใจกับชีวิตที่เป็นอยู่ในขณะนี้					
4.	ท่านรู้สึกว่าตนเองไม่มีอะไรดีเลย					
5.	ท่านได้รับคำชมเชยจากผู้อื่นบ่อยๆ					
6.	ท่านมักไม่ยอมแพ้อะไรง่ายๆ					
7.	ท่านมักจะเลิกล้มความตั้งใจจะทำอะไรหลายอย่างเพราะคิดว่าไม่มีความสามารถ					
8.	เพื่อนๆไม่ค่อยยอมรับความสามารถของท่าน					
9.	ท่านสามารถดูแลตนเองได้					
10.	ท่านไม่เคยพอใจผลการเรียนของตนเอง					
11.	ท่านต้องใช้เวลาในการปรับตัวเข้ากับสิ่งใหม่ๆ					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
12.	ท่านเป็นคนที่มีสมาธิ ไม่มีสิ่งใดมารบกวนท่านได้ง่ายๆ					
13.	เพื่อนๆชอบตำหนิต่าน					
14.	ท่านรู้สึกว่าคุณส่วนมากรักและเข้าใจท่าน					
15.	ถ้าเลือกเกิดได้ท่านจะไม่เลือกเกิดเป็นตัวท่าน					

ตอนที่ 3 แบบคัดกรองสุขภาพจิต ไทย จี เอช คิว 60 (Thai GHQ 60)

ผู้วิจัยใช้แบบคัดกรองสุขภาพจิต ไทย จี เอช คิว 60 (Thai GHQ 60) เป็นแบบคัดกรองสุขภาพจิตของ เดวิด โกลเบอร์ก และ พอล วิลเลียมส์ (David Goldberg and Paul Williams, 1988) แปลเป็นไทยโดย นายแพทย์ธนา นิลชัยโกวิทย์ และคณะ (2539) ประกอบด้วยคำถาม 60 ข้อ เป็นแบบคัดกรองสุขภาพจิตเบื้องต้น ไม่สามารถวินิจฉัยโรคได้

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามสุขภาพทั่วไปของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในระยะ 2 – 3 สัปดาห์ที่ผ่านมา เป็นอย่างไรบ้าง

คำชี้แจง กรุณาตอบแบบสอบถามนี้โดยพิจารณา เลือกข้อความแต่ละข้อความ ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความรู้สึกนึกคิดของท่านมากที่สุด เพียงคำตอบเดียว

ในระยะที่ผ่านมา ท่าน.....

1. รู้สึกสบายและมีสุขภาพดี

☐ ดีกว่าปกติ	☐ เหมือนปกติ	☐ แย่กว่าปกติ	☐ แย่กว่าปกติมาก
-------------------------------------	-------------------------------------	--------------------------------------	---
2. รู้สึกต้องการยาบำรุงให้มีกำลังวังชา

☐ ไม่เลย	☐ ไม่มากกว่าปกติ	☐ ก่อนข้างมากกว่าปกติ	☐ มากกว่าปกติมาก
---------------------------------	---	--	---
3. รู้สึกทรุดโทรมและสุขภาพไม่ดี

☐ ไม่เลย	☐ ไม่มากกว่าปกติ	☐ ก่อนข้างมากกว่าปกติ	☐ มากกว่าปกติมาก
---------------------------------	---	--	---
4. รู้สึกไม่สบาย

☐ ไม่เลย	☐ ไม่มากกว่าปกติ	☐ ก่อนข้างมากกว่าปกติ	☐ มากกว่าปกติมาก
---------------------------------	---	--	---
5. เจ็บหรือปวดบริเวณศีรษะ

☐ ไม่เลย	☐ ไม่มากกว่าปกติ	☐ ก่อนข้างมากกว่าปกติ	☐ มากกว่าปกติมาก
---------------------------------	---	--	---
6. รู้สึกตึงและคล้ายมีแรงกดที่ศีรษะ

☐ ไม่เลย	☐ ไม่มากกว่าปกติ	☐ ก่อนข้างมากกว่าปกติ	☐ มากกว่าปกติมาก
---------------------------------	---	--	---
7. สามารถมีสมาธิจดจ่อกับสิ่งที่กำลังทำอยู่ได้

☐ ดีกว่าปกติ	☐ เหมือนปกติ	☐ น้อยกว่าปกติ	☐ น้อยกว่าปกติมาก
-------------------------------------	-------------------------------------	---------------------------------------	--
8. รู้สึกกลัวว่าตนเองจะเป็นลมหมดสติไปในที่สาธารณะ

☐ ไม่เลย	☐ ไม่มากกว่าปกติ	☐ ก่อนข้างมากกว่าปกติ	☐ มากกว่าปกติมาก
---------------------------------	---	--	---
9. มีอาการวูบร้อนหรือหนาว

☐ ไม่เลย	☐ ไม่มากกว่าปกติ	☐ ก่อนข้างมากกว่าปกติ	☐ มากกว่าปกติมาก
---------------------------------	---	--	---

10. มีเหงื่อออกมาก
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ก่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
11. ตื่นเช้ากว่าปกติและหลับต่อไม่ได้
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ก่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
12. หลังจากตื่นนอนแล้ว รู้สึกนอนไม่เต็มอิ่ม
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ก่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
13. รู้สึกเฟื่องฟูมาก และไม่มีแรงแม้แต่จะกินอาหาร
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ก่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
14. นอนไม่หลับเพราะกังวลใจ
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ก่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
15. รู้สึกตื่นตัวและความคิดว่องไว
☐ ดีกว่าปกติ ☐ เหมือนปกติ ☐ น้อยกว่าปกติ ☐ น้อยกว่าปกติมาก
16. รู้สึกมีกำลังวังชา
☐ ดีกว่าปกติ ☐ เหมือนปกติ ☐ น้อยกว่าปกติ ☐ น้อยกว่าปกติมาก
17. เมื่อเข้านอน ใช้เวลานานกว่าจะหลับได้
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ก่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
18. ไม่สามารถหลับได้สนิทหลังจากหลับแล้ว
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ก่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
19. ผันไม่ดีหรือน้ำกลั้ว
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ก่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
20. มีอาการกระสับกระส่าย หลับไม่สนิท
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ก่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
21. หทำอะไรทำ และทำให้ตนเองไม่มีเวลาว่างได้
☐ มากกว่าปกติ ☐ เหมือนปกติ ☐ ก่อนข้างน้อยกว่าปกติ ☐ น้อยกว่าปกติมาก
22. ทำอะไรช้ากว่าปกติ
☐ เร็วกว่าปกติ ☐ เหมือนปกติ ☐ ช้ากว่าปกติ ☐ ช้ากว่าปกติมาก
23. รู้สึกขาดความสนใจในกิจกรรมที่เคยทำตามปกติ
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ก่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
24. ปล่อยปะละเลย ไม่สนใจรูปร่างหน้าตาของตนเอง
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ก่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
25. พิถีพิถันกับการแต่งเนื้อแต่งตัวน้อยลง
☐ พิถีพิถันมากกว่าปกติ ☐ เท่าๆ ปกติ ☐ น้อยกว่าปกติ ☐ น้อยกว่าปกติมาก

26. ออกไปนอกบ้านบ่อยเท่าที่เคย
☐ มากกว่าปกติ ☐ เท่าปกติ ☐ น้อยกว่าปกติ ☐ น้อยกว่าปกติมาก
27. จัดการกับสิ่งต่างๆ ได้ดีพอๆ กับคนส่วนใหญ่ที่อยู่ในสภาพเดียวกับท่าน
☐ ดีกว่ามาก ☐ ดีพอๆ กัน ☐ ค่อนข้างน้อยกว่า ☐ น้อยกว่ามาก
28. รู้สึกว่าโดยทั่วไปแล้วทำอะไรๆ ได้ดี
☐ ดีกว่าปกติ ☐ เหมือนปกติ ☐ ดีน้อยกว่า ☐ ดีน้อยกว่าปกติมาก
29. ไปทำงานหรือทำงานบ้านสาย
☐ ไม่สายเลย ☐ ไม่สายกว่าปกติ ☐ ค่อนข้างสายกว่าปกติ ☐ สายกว่าปกติมาก
30. พอใจกับการที่ทำงานลุล่วงไป
☐ มากกว่าปกติ ☐ พอๆ กับตามปกติ ☐ น้อยกว่าปกติ ☐ น้อยกว่าปกติมาก
31. สามารถมีความรู้สึกรักและอบอุ่นต่อคนใกล้ชิดได้
☐ ดีกว่าปกติ ☐ เท่าปกติ ☐ น้อยกว่าปกติ ☐ น้อยกว่ามาก
32. รู้สึกว่าสามารถเข้ากับคนอื่นได้ง่าย
☐ ดีกว่าปกติ ☐ เท่าปกติ ☐ น้อยกว่าปกติ ☐ น้อยกว่ามาก
33. ใช้เวลาคุยเล่นกับคนอื่นมาก
☐ ใช้เวลามากกว่าปกติ ☐ เท่าปกติ ☐ น้อยกว่าปกติ ☐ น้อยกว่ามาก
34. รู้สึกกลัวที่จะพูดอะไรออกไปต่อหน้าคนอื่น เพราะเกรงจะทำให้ตนเองดูโง่
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ค่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
35. รู้สึกว่าได้ทำตัวให้เป็นประโยชน์ในเรื่องต่างๆ
☐ มากกว่าปกติ ☐ เหมือนปกติ ☐ น้อยกว่าปกติ ☐ น้อยกว่าปกติมาก
36. รู้สึกว่าสามารถตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้
☐ มากกว่าปกติ ☐ เหมือนปกติ ☐ น้อยกว่าปกติ ☐ น้อยกว่าปกติมาก
37. รู้สึกว่าตนเองไม่สามารถที่จะเริ่มทำอะไรได้เลย
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ค่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
38. จะทำอะไรก็รู้สึกหวาดกลัวไปหมด
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ค่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
39. รู้สึกต้องเครียดอยู่ตลอดเวลา
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ค่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
40. รู้สึกว่าไม่สามารถที่จะเอาชนะความลำบากต่างๆ ได้
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ค่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
41. รู้สึกว่าชีวิตต้องดิ้นรนอยู่ตลอดเวลา
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ค่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก

42. สามารถมีความสุขกับกิจกรรมในชีวิตประจำวันตามปกติได้
☐ มากกว่าปกติ ☐ เหมือนปกติ ☐ น้อยกว่าปกติ ☐ น้อยกว่าปกติมาก
43. มองอะไรเครื่องเครียดไปหมด
☐ มากกว่าปกติ ☐ เหมือนปกติ ☐ น้อยกว่าปกติ ☐ น้อยกว่าปกติมาก
44. รู้สึกหงุดหงิด อารมณ์ไม่ดี
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ก่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
45. รู้สึกกลัว หรือตกใจโดยไม่มีเหตุผลสมควร
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ก่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
46. สามารถที่จะเผชิญหน้ากับปัญหาต่างๆ ของตนเองได้
☐ ดีกว่าปกติ ☐ เหมือนปกติ ☐ น้อยกว่าปกติ ☐ น้อยกว่าปกติมาก
47. รู้สึกเรื่องต่างๆ ทั้บถมจนรับไม่ไหว
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ก่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
48. มีความรู้สึกว่คนรอบข้างจับตามองคุณอยู่
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ก่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
49. รู้สึกไม่มีความสุข และเศร้าหมอง
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ก่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
50. รู้สึกเสียความมั่นใจในตนเองไป
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ก่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
51. คิดว่าตนเองเป็นคนไร้ค่า
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ก่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
52. รู้สึกว่าชีวิตนี้หมดหวังโดยสิ้นเชิง
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ก่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
53. รู้สึกมีความหวังในอนาคตของตนเอง
☐ มากกว่าปกติ ☐ เท่าปกติ ☐ น้อยกว่าปกติ ☐ มีความหวังน้อยกว่ามาก
54. รู้สึกมีความสุขดีตามสมควร เมื่อดูโดยรวมๆ
☐ มากกว่าปกติ ☐ เท่าๆ ปกติ ☐ น้อยกว่าปกติ ☐ น้อยกว่าปกติมาก
55. รู้สึกกังวลกระวนกระวาย และเครียดอยู่ตลอดเวลา
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ก่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
56. รู้สึกไม่คุ้มค่าที่จะมีชีวิตอยู่ต่อไป
☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ก่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก
57. คิดว่ามีความเป็นไปได้ที่จะอยากจบชีวิตตนเอง
☐ ไม่อย่างแน่นอน ☐ ไม่คิดว่าเป็นอย่างนั้น ☐ มีอยู่บ้างเหมือนกัน ☐ มีแน่ๆ

58. รู้สึกว่าบางครั้งทำอะไรไม่ได้เลย เพราะประสาทตึงเครียดมาก

- ☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ค่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก

59. พบว่าตนเองรู้สึกอยากตายไปให้พ้นๆ

- ☐ ไม่เลย ☐ ไม่มากกว่าปกติ ☐ ค่อนข้างมากกว่าปกติ ☐ มากกว่าปกติมาก

60. พบว่ามีความรู้สึกที่อยากจะทำลายชีวิตตนเอง เข้ามาอยู่ในความคิดเสมอๆ

- ☐ ไม่อย่างแน่นอน ☐ ไม่คิดว่าเป็นอย่างนั้น ☐ มีอยู่บ้างเหมือนกัน ☐ มีแน่ๆ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามที่พักออาศัย

คำชี้แจง กรุณาตอบแบบสอบถามนี้โดยพิจารณา เลือกข้อความแต่ละข้อความ ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความรู้สึกนึกคิดของท่านมากที่สุด เพียงคำตอบเดียว

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านปานกลาง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1.	ท่านต้องใช้เวลามากในการเดินทางมาเรียน					
2.	ขนาดพื้นที่บ้านของท่านเหมาะสมกับจำนวนผู้พักอาศัย					
3.	การเดินทางจากบ้านไปวิทยาลัยมีความสะดวก					
4.	ในละแวกบ้านไม่มีปัญหาอาชญากรรม					
5.	ท่านพอใจในสิ่งอำนวยความสะดวกภายในบ้าน					
6.	เพื่อนบ้านมีอัธยาศัยและมีน้ำใจต่อกัน					
7.	ท่านพอใจสภาพบ้านที่ท่านพักอาศัยอยู่ในขณะนี้					
8.	ชุมชนที่ท่านพักอาศัย มีบริการด้านสาธารณูปโภคสมบูรณ์ (ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์)					
9.	ท่านไม่มีความเป็นส่วนตัวเมื่ออยู่บ้าน					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว

คำชี้แจง กรุณาตอบแบบสอบถามนี้โดยพิจารณา เลือกข้อความแต่ละข้อความ ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความรู้สึกนึกคิดของท่านมากที่สุด เพียงคำตอบเดียว

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านปานกลาง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
	การปฏิบัติของนักศึกษาที่มีต่อสมาชิกในครอบครัว					
1.	ท่านยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง					
2.	ท่านรู้สึกอึดอัดกับกฎระเบียบในบ้านที่ผู้ปกครองกำหนดไว้					
3.	ท่านตั้งใจเรียนตามความตั้งใจของผู้ปกครอง					
4.	ท่านขออนุญาตผู้ปกครอง เมื่อต้องการออกไปนอกบ้าน					
5.	ท่านไม่ค่อยเชื่อฟังผู้ปกครอง					
6.	ท่านรู้สึกว่าไม่มีใครเข้าใจและเห็นอกเห็นใจท่าน					
7.	ท่านไม่ทำให้ผู้ปกครองเสียใจในความประพฤติของท่าน					
8.	ท่านทำอะไรโดยไม่สนใจผู้ปกครอง					
9.	ท่านปรึกษาปัญหาทุกเรื่องกับบิดามารดา					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
10.	ท่านทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวเสมอ					
	การปฏิบัติของสมาชิกในครอบครัวที่มีต่อนักศึกษา					
11.	ผู้ปกครองไม่ค่อยสนใจซักถามเกี่ยวกับการเรียนของท่าน					
12.	เมื่อท่านทำความผิด ผู้ปกครองชอบลงโทษด้วยความรุนแรง					
13.	สมาชิกครอบครัวเข้าใจและยอมรับในตัวท่าน					
14.	ผู้ปกครองอนุญาตให้ข้าพเจ้าร่วมกิจกรรมพิเศษต่างๆ ในวิทยาลัย ตามความสนใจของท่าน					
15.	เมื่อท่านทำความผิดบิดามารดามักจะถามเหตุผลก่อน					
16.	ผู้ปกครองไม่เข้าใจปัญหาหรือความต้องการของท่าน					
17.	พี่น้องของท่านแบ่งปันสิ่งของซึ่งกันและกัน					
18.	ผู้ปกครองไม่เห็นด้วยกับงานอดิเรกที่ท่านทำอยู่ เช่น ดูภาพยนตร์ ฟังเพลง					
19.	ผู้ปกครองไม่รู้เรื่องเกี่ยวกับเรื่องเรียนของท่าน					
20.	ผู้ปกครองมักบ่นว่าท่านในการคบเพื่อน					
21.	ผู้ปกครองมักให้อิสรภาพท่านอธิบายชี้แจงก่อนจะดุหรือลงโทษ					
22.	ผู้ปกครองไม่อนุญาตให้ท่านไปเที่ยวกับเพื่อน					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
23.	เมื่อท่านทำคะแนนสอบไม่ดี ผู้ปกครองให้กำลังใจแก่ท่าน					
24.	ผู้ปกครองให้กำลังใจท่านเมื่อท่านท้อแท้และผิดหวัง					
25.	ผู้ปกครองยอมรับความคิดเห็นของท่าน					
26.	ท่านไม่ชอบทำงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้ปกครอง					
27.	ท่านมักเล่าเรื่องของเพื่อนและกิจกรรมในแต่ละวันให้ผู้ปกครองฟังบ่อยๆ					
28.	เมื่อท่านไม่สบายผู้ปกครองจะดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด					
29.	ท่านมักถูกผู้ปกครองตำหนิต่อหน้าบุคคลอื่น					
30.	ผู้ปกครองให้ท่านตัดสินใจในการกระทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง					
31.	ผู้ปกครองแสดงความรักให้เห็นด้วยการกระทำ					

ตอนที่ 6 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัย

คำชี้แจง แบบสอบถามส่วนนี้ ต้องการทราบลักษณะทางกายภาพในวิทยาลัยของท่าน กรุณาตอบแบบสอบถามนี้โดยพิจารณา เลือกข้อความแต่ละข้อความ ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความรู้สึกนึกคิดของท่านมากที่สุด เพียงคำตอบเดียว

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านปานกลาง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
	ด้านสถานที่เรียน					
1.	วิทยาลัยคับแคบ มีสถานที่พักผ่อนน้อย					
2.	ท่านคิดว่าจำนวนนักศึกษาในห้องมีมากเกินไป					
3.	สภาพห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก					
4.	แสงสว่างภายในห้องเรียนมีน้อย					
5.	บริเวณวิทยาลัยและอาคารเรียนมีระเบียบดี					
6.	บริเวณวิทยาลัยและอาคารเรียนรักษาความสะอาดได้ดี					
7.	บริเวณวิทยาลัยมีการรักษาความปลอดภัย					
8.	สภาพห้องเรียนเหมาะสมกับลักษณะวิชา					
9.	สภาพห้องเรียนไม่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย					
10.	ขนาดของห้องเรียนคับเกินไปเมื่อเทียบกับจำนวนนักศึกษา					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
11.	อาคารเรียนเก่าเกินไป					
12.	โต๊ะเก้าอี้ในห้องเรียนมีมากเกินไปจนความจำเป็น					
13.	สภาพห้องเรียนมีกลิ่นต่างๆ ทำให้รู้สึกอึดอัด เช่น กลิ่นสารเคมีจากห้องแล็บ กลิ่นเหม็นจากห้องน้ำ และจากคุุคลอง					
	ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน					
14.	แต่ละห้องเรียนมีอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างพอเพียง					
15.	อุปกรณ์การเรียนการสอนที่อาจารย์ใช้มีสภาพที่ดีเหมาะสมในการใช้งาน					
16.	อุปกรณ์ในภาคปฏิบัติมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนนักศึกษา					
17.	สื่อและอุปกรณ์มีความทันสมัยกับเทคโนโลยีในปัจจุบัน					
18.	อุปกรณ์การเรียนการสอนอยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งาน					
19.	อุปกรณ์การเรียนการสอนมีความหลากหลายและเหมาะสมกับรายวิชา					

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

คำชี้แจง กรุณาตอบแบบสอบถามนี้โดยพิจารณา เลือกข้อความแต่ละข้อความ ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความรู้สึกนึกคิดของท่านมากที่สุด เพียงคำตอบเดียว

- จริงที่สุด

หมายถึง

ตรงกับความจริงของท่านมากที่สุด
- จริง

หมายถึง

ตรงกับความจริงของท่านมาก
- จริงบ้าง

หมายถึง

ตรงกับความจริงของท่านปานกลาง
- จริงน้อย

หมายถึง

ตรงกับความจริงของท่านน้อย
- จริงน้อยที่สุด

หมายถึง

ตรงกับความจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
	การปฏิบัติตนของอาจารย์ที่มีต่อนักศึกษา					
1.	ท่านคิดว่าอาจารย์สนใจแต่นักศึกษาที่เรียนเก่ง					
2.	อาจารย์ที่สอนจะรับฟังเหตุผลของนักศึกษา					
3.	อาจารย์สนใจความเป็นอยู่ของนักศึกษา					
4.	อาจารย์ให้ความเสมอภาคกับนักศึกษาทุกคน					
5.	อาจารย์แนะนำเรื่องที่เป็นประโยชน์กับนักศึกษาทั้งที่เกี่ยวกับเรื่องเรียนและเรื่องส่วนตัว					
6.	อาจารย์ใส่ใจความเป็นอยู่ของนักศึกษา					
7.	เมื่อท่านมีปัญหาสามารถปรึกษากับอาจารย์ได้					
8.	อาจารย์รับฟังความคิดเห็นของท่าน					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
9.	อาจารย์ให้ความสนใจและดูแลเอาใจใส่ต่อท่านเสมอ					
10.	อาจารย์ให้ความเป็นกันเองกับท่าน					
11.	อาจารย์ลงโทษเกินกว่าเหตุเมื่อท่านทำผิด					
	การปฏิบัติตนของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์					
12.	ท่านส่งงานเฉพาะวิชาที่ชอบ					
13.	ท่านส่งงานตรงเวลาที่อาจารย์กำหนด					
14.	ท่านเคารพอาจารย์ทุกคนในโรงเรียน					
15.	ท่านพยายามปฏิบัติตามที่อาจารย์สอน					
16.	ท่านตั้งใจเรียนทุกวิชา					
17.	ท่านจะปรึกษาอาจารย์ทันทีที่มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเรียน					
18.	ท่านสามารถปรึกษาเรื่องส่วนตัวกับอาจารย์ได้					

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

คำชี้แจง กรุณาตอบแบบสอบถามนี้โดยพิจารณา เลือกข้อความแต่ละข้อความ ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความรู้สึกนึกคิดของท่านมากที่สุด เพียงคำตอบเดียว

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านปานกลาง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1.	ท่านติดต่อและช่วยเหลือเพื่อนของท่านเมื่อมีโอกาส					
2.	ท่านมีความสุขในการคบหาสมาคมกับผู้อื่น					
3.	ท่านเข้ากับเพื่อนในชั้นเรียนได้ดีทุกคน					
4.	ท่านชอบทำงานคนเดียวมากกว่าทำกับเพื่อน					
5.	เพื่อนของท่านเห็นแก่ตัว ไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน					
6.	ท่านและเพื่อนพยายามหากิจกรรมทำร่วมกันเสมอ					
7.	ท่านมีเพื่อนสนิทที่สามารถปรึกษาหารือเกี่ยวกับการเรียนและเรื่องส่วนตัว					
8.	เพื่อนของท่านมีความสามัคคี					
9.	ท่านมีความสุขเมื่อได้ร่วมกิจกรรมกับเพื่อน					
10.	เพื่อนของท่านสามารถพูดคุยกับท่านได้ทุกเรื่อง					
11.	เพื่อน ๆ ยอมรับความคิดเห็นของท่าน					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
12.	เพื่อนๆ มักจะชวนท่านเข้าร่วมกิจกรรมด้วยเสมอ					
13.	เมื่อมีปัญหาท่านไม่สามารถปรึกษาเพื่อนได้					
14.	เพื่อนของท่านเห็นแก่ตัวไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน					
15.	เพื่อนๆ ยอมรับฟังความคิดเห็นของท่าน					
16.	ท่านให้เพื่อนยืมเงินเมื่อเพื่อนเดือดร้อน					

ตอนที่ 9 แบบสอบถามทักษะชีวิต

คำชี้แจง กรุณาตอบแบบสอบถามนี้โดยพิจารณา เลือกข้อความแต่ละข้อความ ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความรู้สึกนึกคิดของท่านมากที่สุด เพียงคำตอบเดียว

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านปานกลาง
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1.	<u>ด้านพุทธิพิสัย</u> ท่านชอบอ่านหนังสือและติดตามข่าวสารต่างๆ					
2.	ท่านสามารถจัดการความคิดได้อย่างรวดเร็ว					
3.	ท่านรักที่จะเรียนรู้					
4.	ท่านสนใจใฝ่หาความรู้เพิ่มเติม					
5.	ท่านเห็นว่าการทะเลาะวิวาทเป็นสิ่งที่ถูกต้อง					
6.	ท่านกล้าแสดงความคิดเห็น					
7.	ท่านสามารถติดตามเรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตประจำวันได้					
8.	ท่านอยากรู้อยากเห็นสิ่งแปลกๆใหม่ๆ					
9.	ท่านชอบทำงานที่แปลกใหม่และยุ่งยากซับซ้อน					
10.	ท่านชอบทำงานที่ต้องใช้ความคิด					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
11.	ท่านชอบเสนอความคิดเห็นที่แตกต่างจากผู้อื่นเสมอ					
12.	ท่านอ่านวารสารวิชาการ					
13.	<u>ด้านจิตพิสัย</u> ท่านรู้จักข้อดีและข้อเสียของตนเองอย่างแท้จริง					
14.	ท่านไม่ละเลยในการช่วยเหลือผู้อื่น					
15.	สภาพแวดล้อมรอบๆตัวดีต่อสุขภาพของท่าน					
16.	ท่านพอใจกับความสามารถของตนเองในการศึกษาเล่าเรียน					
17.	ท่านรู้สึกพอใจที่ได้ช่วยเหลือพ่อแม่หรือบุคคลอื่น					
18.	ท่านรู้ว่าท่านชอบและไม่ชอบสิ่งใด					
19.	ท่านพอใจในตนเองที่สามารถเล่นดนตรีหรือกีฬาได้ดี					
20.	อาจารย์และเพื่อนมองเห็นความสามารถของท่าน					
21.	ท่านพอใจกับทุกสิ่งทุกอย่างในตัวเอง					
22.	ท่านเห็นว่าบุคคลที่กระทำผิดควรได้รับโอกาสที่จะกลับตัวได้					
23.	<u>ด้านทักษะพิสัย</u> ท่านระมัดระวังคำพูดเพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนผู้อื่น					
24.	ท่านมีอารมณ์มั่นคงไม่โกรธง่าย					
25.	ท่านทำความรู้จักกับผู้อื่นได้ง่าย					
26.	ถ้ามีใครว่าท่าน ท่านจะตอบโต้ทันที					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
27.	ท่านคิดว่าการดื่มเหล้า หรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สามารถช่วยลดความเครียดได้					
28.	ท่านสามารถทราบความรู้สึกของคู่สนทนาได้จากการสังเกตสีหน้าและท่าทาง					
29.	ท่านเชื่อว่าการสูบบุหรี่ช่วยระบายความเครียดได้					
30.	ท่านสามารถอธิบายสิ่งที่พบหรือรู้มา ให้คนอื่นฟังเข้าใจง่ายๆ					
31.	ท่านคิดว่าทุกปัญหามักมีทางออกเสมอ					
32.	ท่านมีวิธีต่อว่าผู้อื่นอย่างนุ่มนวล และทำให้เขายอมรับอย่างสงบ					

ภาคผนวก ค
คุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 7 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อ (t)
1	6.039
2	1.937
3	5.509
4	3.581
5	3.206
6	6.039
7	2.021
8	4.552
9	6.051
10	2.021
11	6.039
12	3.864
13	2.467
14	4.964
15	3.509

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .8512

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามที่อยู่อาศัย

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	1.933
2	4.229
3	6.114
4	2.294
5	3.697
6	6.039
7	2.612
8	5.879
9	3.816

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .7662

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับสมาชิกในครอบครัว

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อ (t)	ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อ (t)
1	6.197	17	2.125
2	3.873	18	3.141
3	3.007	19	3.718
4	3.556	20	2.284
5	3.693	21	2.886
6	4.497	22	3.540
7	2.810	23	3.895
8	6.913	24	3.804
9	3.675	25	5.929
10	3.415	26	3.001
11	3.995	27	2.754
12	3.525	28	4.672
13	5.284	29	3.184
14	4.455	30	4.648
15	5.987	31	4.820
16	6.039		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .9038

ตาราง 10 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพใน
วิทยาลัย

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	2.639
2	2.218
3	6.039
4	3.864
5	6.114
6	2.097
7	3.094
8	4.414
9	2.021
10	2.229
11	3.069
12	3.377
13	6.039
14	3.910
15	6.114
16	5.007
17	2.671
18	6.039
19	3.910

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .8470

ตาราง 11 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา
กับอาจารย์

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	2.752
2	6.039
3	2.437
4	2.035
5	4.635
6	3.016
7	3.154
8	4.891
9	2.384
10	4.558
11	4.989
12	5.284
13	6.295
14	4.366
15	6.648
16	3.990
17	3.266
18	3.377

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .8529

ตาราง 12 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา
กับเพื่อน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	6.039
2	3.969
3	3.410
4	6.200
5	6.295
6	2.830
7	3.352
8	5.287
9	6.248
10	4.890
11	4.005
12	3.603
13	1.924
14	6.295
15	5.048
16	3.756

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .8678

ตาราง 13 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถามทักษะชีวิต

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก เป็นรายชื่อ (t)	ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก เป็นรายชื่อ (t)
<u>ด้านพุทธิพิสัย</u>			
1	5.315	17	2.963
2	4.295	18	4.259
3	5.149	19	2.281
4	2.047	20	5.149
5	3.234	21	3.671
6	4.872	22	3.693
7	4.153	<u>ด้านทักษะพิสัย</u>	
8	4.612	23	4.730
9	2.284	24	2.977
10	2.021	25	2.652
11	5.149	26	3.555
12	5.149	27	2.963
<u>ด้านจิตพิสัย</u>		28	4.259
13	4.730	29	2.281
14	2.977	30	5.149
15	2.652	31	3.671
16	3.555	32	3.693

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .8930

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ	นางสาวภวิกา กลับประสิทธิ์
วัน เดือน ปีเกิด	19 มิถุนายน 2519
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	662/2 ถนนประชาราษฎร์บำเพ็ญ เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร 10320 โทร. 0-2691-3677, 0-9690-4662
สถานที่ทำงานในปัจจุบัน	บริษัท ไฟเซอร์ (ประเทศไทย) จำกัด 323 ถนนสีลม แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร 10500 โทร. 0-2665-4691
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2537	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิต มศว. ประสานมิตร
พ.ศ.2541	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
พ.ศ.2547	การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ